Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 81 (20. 049) • 1988 йил 9 апрель, • шанба • Баҳоси 3 тийин.

«Қизил шанбалик» тўлқинида

● Қува район агросаноат бирлашмаси ремонт-ишлаб чиқариш корхоналари коллективи шанбаликка муддатидан илгари тайёргарлик кўриб бўлди. Шу куни 250 киши меҳнат қилади. Слесарлар ва электриклар бригадаси трактор ва двигателларни ремонт қиладилар, механизмларни техника кўригидан ўтказадилар. Шофёрлар эса буюртмага биноан 240 тонна юк ташиб берадилар. Корхона коллективи «Қизил шанбалик» куни жами ўттиз беш минг сўмлик иш бажаради.

● Наманган область Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли совхознинг дала ишларидан бўш бўлган барча меҳнатчилари 16 апрель куни «Янги ҳаёт» деб аталган агропосёлка қурилишида қатнашиб, ўзларининг барча кучларини шу ишга сафарбар этадилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу ерда хўжаликдаги 40 дан ортиқ ишчи оиласи шинам уйларда ҳовли тўйларини ўтказди. Шанбаликда ишлар бир меъёрда кетиши учун қурилиш майдончаларига зарур материаллар келтирилмоқда. Оҳак ишлаб чиқарувчи цех тўла қувват билан ишламоқда.

● Урганч ёғ-мой комбинати меҳнатчилари коммунистик шанбалик кунида одатдагидан 50 тонна кўп — 750 тонна чигитни бепул қайта ишлаб берадилар. Улар асосан йил бошидан тежалган электр энергия ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни режалаштирганлар. Мўмин Саидов бошлиқ бригада салкам 6 минг киловатт-соат электр энергияни иқтисод қилди.

(ЎзТАГ).

ОДАМЛАРГА ҒАМХЎР ВА МЕҲРИБОН БЎЛАЙЛИК

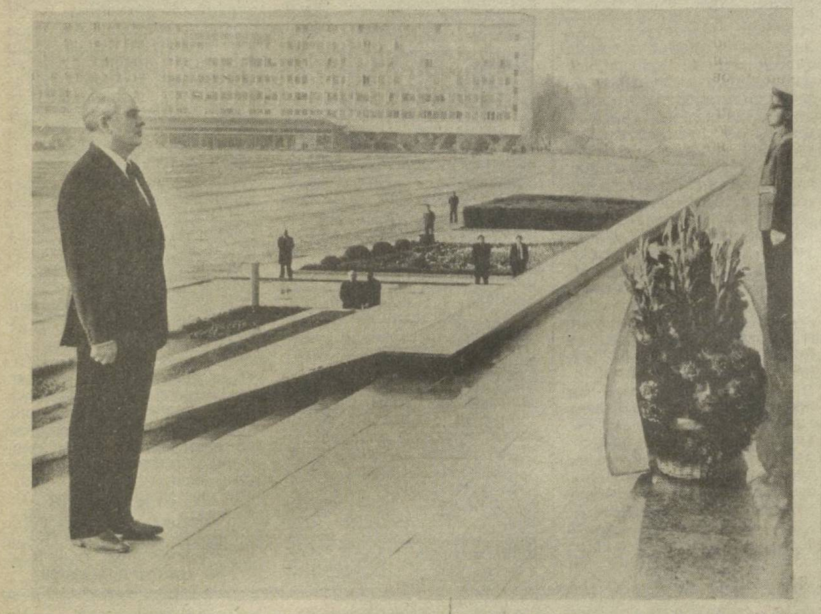

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйиш маросимида.

ТОШКЕНТ, 8 апрель. (ТАСС махсус мухбирлари). М. С. Горбачевнинг Ўзбекистондаги бугунги иш программаси В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйиш маросими билан бошланди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шу ердан шаҳарнинг ишчи районига йўл олди. «Алгоритм» заводи ишлаб чиқаришини синчиклаб ўрганиш, корхона меҳнаткашлари билан суҳбат салкам икки соат давом этди.

Бош секретарь мутахассислар билан учрашувларнинг бирида мамлакатимиз ҳисоблаш техникасини ривожлантириш бутун халқ хўжалиги комплексидаги биринчи даражали вазифадир, деб таъкидлади. 2000 йилга бориб биз электрон техника ишлаб чиқаришни ўн баравар кўпайтиришимиз зарур, деб таъкидлади у. Улуғвор планларимиз реалдир, чунки илм-фанимиз катта ютуқларни қўлга киритган. Эндиликда қувватлар, кадрлар керак. Машинасозлик, бошқа тармоқлар ходимлари янги техника талаб қилиб, электрончиларнинг ҳоли-жонига қўйишмаётгани қувончлидир. Демак, жамиятимиз аҳли ана шу соҳани ривожлантириш жуда зарур эканлигини тушуниб турибди. Шу энг муҳим ишда сизга муваффақиятлар тилайман, ўртоқлар.

М. С. Горбачев цехдан чиқаётганида уни ёш ишчилар, инженерларнинг катта гуруҳи кутиб олди.

Бош секретарь уларга мурожаат қилиб, келажагингиз порлоқ, деди. Биринчидан, сиз ёшсиз, менга айтишларига қараганда, корхона ходимларининг ўртача ёши 28 да. Иккинчидан, сиз ҳозир ҳисоблаш техникасидек саноатнинг олдинги маррасида меҳнат қилмоқдасиз. Бу, албатта, мароқли ишдир. Айниқса ёшлар учун қизиқарлидир. Мен заводга ўзбек қизлари келишганини кўрдим, бу яхши. Ҳали яқингача улар бундай меҳнатга дурустроқ меҳр қўйишмаган эди, ахир, қаторингизда, русларни ҳам, украинларни ҳам кўриб турибман...

Овоз: Корхонамиздаги меҳнаткашларнинг 40 проценти руслар, 35 проценти ўзбеклар, 15 проценти украин ва белоруслардир, жами 40 миллат ва элатнинг вакиллари бор.

М. С. Горбачев: Хуллас, интернационал коллектив денг. Бу яхши. Мамлакатимиздаги барча халқлар бир-бирлари билан мустаҳкам боғлиқ. Масалан, Ўзбекистонни олайлик. Бу республика бутун мамлакатга маҳсулот етказиб беради ва ўзи ҳам ҳамма жойдан маҳсулот олади, олганда ҳам юборганига қараганда кўпроқ маҳсулот олади.

Овоз: Бизда меҳнатсиз даромадларга яшайдиганлар, жўнроқ айтадиган бўлсак, чайқовчилар бор.

М. С. Горбачев: Моллар тақчил бўлса, бундай одамларнинг «омади» келади. Ҳозир, қайта қуриш чоғида биз оммавий истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун кўп иш қилмоқдамиз, соғлиқни сақлаш, маориф соҳаларини, енгил саноатни ривожлантирмоқдамиз. Буни ўзингиз ҳам сезиб турибсиз, деб ўйлайман.

Биз ҳар бир одам ишга яхши кайфият билан боришини истаймиз. Фақат яхши кайфият билан боришини истаймиз. Экономика ўсиб бораверганн сайин турмуш муаммолари ҳал бўлаверади. Қайта қуриш, бутун экономикани янги изларга солиш, хўжалик юритишнинг янги методларига, янги техникада ишлашга ўтиш сўзсиз муайян вақтни олади. Ҳамма нарса мўл-кўл бўлиши, ҳаёт янада фаровон бўлиши учун, қайта қуришни янада авж олдиравериш керак. Ўртоқлар, барча ишни одам, унинг ишга масъулият билан муносабатда бўлиши, унинг истеъдоди ҳал қилади. Хуллас, ёш дўстлар, ғайрат қилаверинг, сиз республиканинг, бутун мамлакатнинг суянган тоғисиз. Сиз эл-юртнинг эҳтиёжлари ва ташвишларига ҳамдам бўлиб яшайверинг. Кекса авлодлар эса ҳамиша сизга ёрдам бераверадилар. Сизларга ҳамма эзгу орзуларингиз рўёбга чиқишини тилайман.

М. С. Горбачевга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов ҳамроҳ бўлдилар.

* * *

М. С. Горбачев заводдан қайтиб келганидан кейин республиканинг раҳбар ходимлари билан суҳбатлашди.

* * *

Куннинг иккинчи ярмида М. С. Горбачев Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

Аэропортда уни Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари, бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети Бош секретари шу куни Москвага қайтиб келди. Э. А. Шеварднадзе у билан бирга келди.

(ТАСС).

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев «Алгоритм» заводида. (ТАСС — ЎзТАГ телефотолари).

БУТУНИТТИФОҚ XIX ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ШАРАФИГА

Арзирли туҳфа билан

Бўз районидаги 118-механизациялашган кўчма колоннанинг Ғуломжон Солиев, Шавкатбек Ашуров бошлиқ комплекс бригадалар коллективлари партия анжумани шарафига зиммага оширилган мажбурият олишди. Улар конференция очиладиган кунгача беш йилликнинг уч йили план топшириқларини бажаришга бел боғлашди.

Ғ. Солиев бошлиқ бинокорлар шу йилнинг дастлабки уч ойлик план топшириқларини зиёди билан уддалашди. Икки ойдагина мўлжалдаги 27,6 минг ўрнига 31,7 минг сўмлик бош пудрат ишлари амалга оширилди. Улар қўшни Комсомолобод районидаги «Дўстлик» совхозида учта турар-жой биносини фойдаланишга топширдилар.

— Биз ҳам мусобақадошларимиз ташаббусига қўшилган ҳолда енг шимариб меҳнат қиляпмиз. Коллективдаги 10 нафар моҳир қурувчининг ғайрат-шижоати туфайли икки ойлик планни 115,5 процент бажардик, — дейди бригада бошлиғи Ш. Ашуров.

Ташаббускорлар ўрта мактаб биносини Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси очиладиган кун — 28 июнгача муддатидан илгари фойдаланишга топширишмоқчи.

Ҳ. РУСТАМОВ,
Андижон области.

Меҳнатдан келса бойлик

◆ У. Юсупов номли боғдорчилик-узумчилик комбинатида ўтган йили сабзавотдан мўл ҳосил етиштирилиб бир миллион сўмга яқин соф фойда олинди. Шу маблағнинг бир қисми пудрат асосида ишлаган оилавий звенолар, бригадалар, бўлимлар ишчиларига қўшимча ҳақ сифатида берилса, бир қисми эса ободонлаштириш ишларига сарфланмоқда. Жумладан, ўтган йили 1020 квадрат метр турар жой фойдаланишга топширилди. Бу йил учун Халқобод посёлкасида 790 ўринли янги мактаб, генерал Петров бўлимида техника ремонти устахонаси, 824 квадрат метр уй-жой қурилиши мўлжалланяпти.

Т. ЮСУПОВ,
Янгийўл райони.

Чеварлар ғайрати

Қарши маҳаллий саноат фабрикасининг Бешкент филиалида чиқинди материаллардан маҳсулот тайёрлашга катта эътибор берилмоқда. Ҳар йили бу ерда кўплаб хом ашё материалларининг чиқиндилари исроф қилинарди. Энди бунинг олди олинди. Чиқинди материаллардан турли салфеткалар, болаларнинг ички кийимлари, дастрўмолчалар ва бошқа кўплаб маҳсулотлар тайёрланмоқда.

Корхона чеварлари айни кунларда зарбдор вахтада туриб меҳнат қилишиб, чиқинди материаллардан 30 минг сўмлик турли-туман маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўзда тутганлар.

П. ТЎЛИЕВ.

• Ягона сиёсий кун

ЖАДАЛЛАШТИРИШ ВА ЯНГИЛАНИШ ЙЎЛИДАН

Ўзбекистон бутун мамлакат билан биргаликда қайта қуришнинг янги босқичига қадам қўйди. Бу босқичнинг асосий мазмуни совет жамиятини янада демократиялаш ҳамда туб иқтисодий ислоҳотни амалда рўёбга чиқаришдан иборат. 8 апрель куни Ўзбекистонда бўлиб ўтган Ягона сиёсий кунда республикада бунёд этилган иқтисодий ва маънавий потенциални қандай қилиб тезроқ амалга ошириш учун нималар қилиш зарурлиги ҳақида гапирилди. Ягона сиёсий кун область, шаҳар ва район партия комитетлари белгилаб берган тематика асосида ўтказилди.

Сиёсий кун қатнашчиларининг диққат-эътибори КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Ўзбекистон меҳнат коллективлари намояндалари билан учрашуви чоғида бўлиб ўтган суҳбатлар мазмунига қаратилди. Суҳбатда бўлажак ишларнинг асосий йўналишлари, етилган муаммоларни ҳал этишга янгича ёндашувлар белгилаб берилган.

Масалан, Янгийўл меҳнат коллективларида «Ленинчасига яшайлик, ишлайлик ва курашайлик», Оққўрғонда — «СССР халқлари дўстлиги — умумий мулкимиз» мавзуида суҳбатлар ўтказилди. Тошкентда сайлаб қўйиладиган партия, совет органларининг вакиллари, хўжалик раҳбарлари ўзларининг қайта қуришда қандай иштирок этаётганликлари ҳақида гапириб бердилар.

Докладчилар саноат корхоналари, қурилишлар, колхозлар ва совхозлар, илмий муассасалар ва ўқув юртларида сўзга чиқиб, ишлаб чиқаришни интенсивлаш, хўжалик юритишнинг янги методларини жорий этиш, социал вазифаларни ҳал қилиш, социал адолат принципларини қарор топтириш йўллари ҳақида гапирдилар. Республикадаги маънавий-психологик муҳитни соғломлаштириш, салбий ҳодисаларга қарши кураш экономикада баъзи ижобий силжишларни сезиларли қилиб қўйганлиги таъкидланди.

Докладчилар юз бераётган ўзгаришларнинг муқаррарлигини таъкидлаб ўтдилар. Партия олдимизга қўйган вазифаларни ҳал қилиш учун барча меҳнат коллективларида ижодкорлик кайфиятини вужудга келтириш, одамларга нисбатан юксак талабчанликни қўллаб-қувватлаш, меҳнат интизомини ва технология интизомини мустаҳкамлаш, демократия ва ошкораликни кенгайтириш, меҳнаткашларни ҳаётнинг ҳамма соҳаларини янгилаш жараёнларига фаолроқ жалб этиш зарур.

Бошқаришни демократиялаш, хўжалик ҳисоби, ўзини ўзи пул билан таъминлаш резервларини ишга солиш, дейишди докладчилар, ҳаддан ташқари катта бошқарув системасидан, бюрократизмдан қутилишга, хўжалик фаолиятидаги, социал соҳани ривожлантиришдаги катта камчиликларни тезроқ бартараф этишга имкон беради.

Ягона сиёсий кунда Бутуниттифоқ ленинча Коммунистик шанбаликка тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинди. Бу шанбалик В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллигига бағишланади. Докладчилар жуда кўп саволларга жавоб қайтардилар.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Компартияси Ревизия Комиссиясининг аъзолари, область, шаҳар, район партия комитетларининг секретарлари, сайлаб қўйилган бошқа органларнинг аъзолари, совет ва жамоат ташкилотларининг, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари меҳнат коллективлари ҳузурида сўзга чиқдилар.

(ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИ БИЛАН

БИЗДАН КЎНГЛИНГИЗ ТЎҚ БЎЛСИН

Степанакерт меҳнаткашлари яна ўз иш жойларига бораётганликлари тўғрисидаги хабар Ўзбекистон енгил саноатининг катта корхоналаридан бири — Фарғона пиллакашлик фабрикасида хурсандчилик билан қабул қилинди. Куни кеча фабрика коллективи 26 Боку комиссари номли Қорабоғ шойи комбинатига 1,3 тонна биринчи сорт хом ипак ортиб жўнатди.

Шу йил қорабоғлик ипакчилар фарғоналикларга биринчи марта хом ипак буюрдилар. Шерикларини ноумид қилмаслик учун бу ерда 1 январдан бошлаб Степанакертга атаб 5,2 тонна — йиллик буюртманинг учдан бир қисми миқдорида хом ипак тайёрланди. Бу маҳсулотнинг ҳаммаси юксак баҳо олди.

— Тоғли Қорабоғ ҳаёти нормал изга тушаётганлигидан хурсандмиз — дейди фабрика ишчиси Султоной опа. — Яхши ният бу ерда, Фарғонада ҳамиша қўллаб-қувватланишини қардошларимиз — арманлар ва озарбайжонлар, барча миллат меҳнаткашлари билиб қўйсинлар. Кейинги ҳафталарда йўл қўйилган қолоқлик ўрнини тезда тўлдириб олишингизга ишонамиз. Бунинг учун сизлар билан бирга ҳамма ишларни қиляпмиз. Ахир, биз бир она — Советлар Ватанининг фарзандларимизку!

В. ТАТАРИНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Ўзбекистон маданият фонди активлари билан суҳбат

ТОШКЕНТ, 8 апрель. (ЎзТАГ). Р. М. Горбачеванинг Ўзбекистон маданият фонди намояндалари билан бугун бўлиб ўтган учрашуви чоғида қайта қуриш пайтида тузилган жамоатчилик ташкилоти — Совет маданият фондининг вазифалари ва фаолиятининг асосий йўналишлари тўғрисида гапирилди. Фонд фаолияти, деб таъкидланди учрашувда, меҳнаткашларнинг Ватанимиз ва жаҳон маданияти хазиналаридан тўлароқ баҳраманд бўлишига, одамларнинг эстетик, ватанпарварлик ва интернационал тарбиясига, гражданларда умуммиллий маданий бойликни кўпайтириб бориш туйғусини камол топтиришга ёрдам бериши керак.

Учрашув қатнашчилари, миллий маданиятларнинг бир-бирини бойитишига ёрдам беришни, маънавий ҳаётда интернационализмни қарор топтиришни, СССР халқлари қардошларча дўстлигини мустаҳкамлашни фонд фаолиятининг муҳим соҳаси, деб ҳисоблашаётганликларини айтишди. Ўзбекистон маданият фонди бундан қарийб бир йил муқаддам тузилган эди. Аммо фонд фаолиятининг дастлабки натижалари ҳозирнинг ўзидаёқ сезилиб турибди. Тошкентда бунёд этилаётган болаларни эстетик тарбиялаш маркази учун Ўзбекистон рассомлари асарларининг коллекцияси тўпланди, маданият арбобларининг болалар уйлари тарбияланувчилари билан учрашувлари ўтказилмоқда, бадиий буюмларнинг «ким ошди» савдолари уюштирилмоқда. Хайрия кечалари ва концертлар ўтказишдек янги анъана қарор топмоқда.

Маданият системасида ўз ўрнини топиш, меҳнаткашларнинг тарих ва маданият бойликларига қизиқишини ошириш, миллий халқ ижодкорлиги анъаналарини асраб-авайлаш ва ривожлантириш — фонднинг олижаноб мақсадлари ана шундайдир. Маданият фонди ўзининг бутун фаолияти билан янги сиёсий муҳитни қарор топтириши лозим, деб таъкидлади Р. М. Горбачева. Кенг халқ оммаси билан чинакамига дўст бўлиш учун жойларда олиб бориладиган ишларнинг ўзига хос шакл ва усулларини қидириб топиш керак. Бу мамлакатдаги барча маданий ишларни қайта қуришга ёрдам беради.

Ҳужжатлар тўплами

«КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Югославия Социалистик Федератив Республикасига қилган визити. 1988 йил 14—18 март» тўплами босмадан чиқди.

Тўпламга М. С. Горбачевнинг Белград, Люблян, Дубровникдаги расмий зиёфатларда, ЮСФР раҳбарлари ва скупшчинаси делегатлари билан, Иво Лола Рибар номли машинасозлик бирлашмаси коллективи вакиллари билан учрашувларда сўзлаган нутқлари киритилган. Китобда Совет — Югославия Декларациясининг тексти, расмий дўстона визитга оид бошқа ҳужжатлар ва материаллар берилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

БУГУНГИ СОНДА:

● 2-бет
Планлаштиришни қайта қуриш талаблари даражасига кўтарайлик

● 3-бет
Санъаткорнинг масъулиятли ва фахрли вазифаси

● 4-бет
Инсонни эъзозлаш — ҳар биримизнинг бурчимиз

Ўзбекистон ССР Олий Совети саккизинчи сессиясининг очилиши тўғрисида

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессияси бугун, 9 апрель эрталаб соат 10.00 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси тўғрисида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси бугун, 9 апрелда эрталаб соат 9 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида ўтказилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

8 апрель куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский раислигида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессиясини ўтказиш билан боғлиқ бўлган масалалар кўриб чиқилди. Республика давлат ҳокимияти олий органининг кун тартиби ва иш тартиби тўғрисидаги таклифлар муҳокама қилиниб, маъқулланди.

Республика халқ депутатлари маҳаллий Советларининг, хўжалик органларининг «Якка тартибдаги меҳнат фаолияти тўғрисида»ги СССР Қонунини ижро этиш ҳамда гражданлар кооперативларининг ҳар хил формаларини ривожлантириш соҳасидаги иши кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети савдо ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комиссиясининг раиси Ю. В. Курочкин мазкур масалани тайёрлашда қатнашган депутатлар группаси номидан ахборот берди. Республикадаги бир қанча министрликлар ва идораларнинг, область ижроия комитетларининг раҳбарлари берган ахборотлар ҳам тингланди.

Партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларига, амалдаги қонунларнинг қоидаларига мувофиқ республикада ижтимоий ишлаб чиқаришда қатнашмаётган меҳнатга лаёқатли аҳолини якка тартибдаги меҳнат фаолиятига жалб этиш, халқ хўжалигининг турли тармоқларида кооперативлар тузиш соҳасида муайян ишлар қилинаётганлиги қайд этилди. Ҳозирги вақтда республика аҳолисидан 20 мингдан кўпроқ киши якка тартибдаги меҳнат фаолияти билан шуғулланмоқда, тўққиз юзта кооператив тузилди, уларда 15 мингдан ортиқ киши ишлаб турибди. Ўтган йили улар 20 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарди ва хизмат кўрсатди.

Шу билан бирга Президиум кўпгина маҳаллий Советлар, министрлик ва идоралар партиянинг демократияни кенгайтиришга, халқ хўжалигини соғломлаштиришга қаратилган стратегик йўлини амалга ошириш жараёнида кооперациянинг аҳамиятига етарли баҳо бермаётганликларини, бозорни зарур моллар ва хизмат турлари билан таъминлаш, аҳолининг иш билан банд бўлишини ошириш, маҳаллий бюджетларни тўлдириш имкониятларидан фойдаланмаётганликларини уқтириб ўтди. Баъзи совет ва хўжалик органларининг раҳбарлари сансалорлик ва бюрократизмга йўл қўймоқдалар, гражданларнинг хўжалик соҳасидаги ташаббусини ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқдалар, кооперативлар тузишга қолоқ назар билан қарамоқдалар, уларга бинолар бериш ва ремонт қилишда, уларни хом ашё, материаллар, асбоб-ускуналар билан таъминлашда ёрдам бермаяптилар. Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Жиззах, Навоий, Сирдарё, Хоразм областларининг маҳаллий Советлари кооперативлар тузиш билан ва якка тартибдаги меҳнат фаолиятини ривожлантириш билан мутлақо қониқарсиз шуғулланмоқдалар.

Кооперативлар таклиф этаётган моллар ва хизматларнинг нархи баландлигини, ҳар хил қонунбузарлик фактларини баҳона қилиб, кооператив ва якка тартибдаги меҳнат фаолиятининг баъзи турларини ривожлантиришга қасддан тўсқинлик қилаётган бир қанча ижроия комитетларининг позицияси айниқса ташвишлантирмоқда. Бунда кооператив ҳаракатини кенгайтирган, иқтисодий қонунлардан актив фойдаланилган, мол сотиладиган бозорда кенг рақобатни вужудга келтирган, аҳолининг талаби ғоят тўла-тўкис қондирилган тақдирдагина бу муаммоларнинг ҳал этилиши мумкинлиги эътибордан четда қолмоқда.

Иштимоий ишлаб чиқаришда банд бўлмаган меҳнатга лаёқатли аҳолини, пенсионерларни, уй бекаларини, студентлар ва ўқувчиларни кооперативлардаги ишга жалб этиш тўғрисидаги талаблар ҳамма жойда бузилмоқда. Аҳолининг хизмат ва молларга бўлган талаб-эҳтиёжи, бу молларни маҳаллий ресурслар ва иккиламчи хом ашёлардан ишлаб чиқариш имкониятлари ўрганилмаяпти, қишлоқ жойларда, халқ хўжалигининг индустриал тармоқларида кооперативлар суст суръатлар билан ривожлантирилмоқда. Маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари кооперативлар ва гражданлар ишлаб чиқарадиган молларни сотиш учун зарур шароит яратишни таъминламаяптилар, уларнинг фаолияти устидан назорат ўрнатишдан ўзларини четга олмоқдалар. Молия органлари ва ички ишлар органлари якка тартибдаги меҳнат фаолияти билан шуғулланганда белгиланган тартибни бузаётган ёки унинг тақиқланган турлари билан шуғулланаётган гражданларни аниқлашда бўшанглик қилмоқдалар.

Президиум республика халқ депутатлари маҳаллий Советлари, хўжалик органларининг бу соҳадаги ишини Ўзбекистон ССР социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг ҳозирги талабларига мувофиқ келмайди, деб таъкидлади, гражданларнинг хўжалик ташаббусига тўсқинлик қиладиган ўринсиз тақиқлашлар ва чеклашлар сингари яроқсиз одатни қоралади. Президиум маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларидан кооператив ва якка тартибдаги меҳнат фаолияти масалаларига оид амалдаги қонунларга оғишмай риоя этилишини таъминлаш юзасидан узил-кесил чоралар кўришни талаб қилди.

Республика халқ депутатлари Советларига, уларнинг ижроия ва бошқарув органларига аҳоли меҳнат фаолиятининг кооператив ва якка тартибдаги формаларини ривожлантиришга раҳбарликни кучайтириш, кооперативларнинг манфаатларини жамоат манфаатлари билан тўғри қўшиб олиб боришни таъминлаш, ижроия комитетлари ҳузуридаги тегишли комиссияларнинг масъулиятини ошириш, сансалорлик ва бюрократизм фактларини қатъиян тугатиш вазифаси топширилди. Аҳолининг талаб-эҳтиёжини доимий равишда ўрганиш таъминлансин, тузилаётган кооперативларнинг фаолияти маҳаллий хом ашёдан ва ишлаб чиқариш чиқитларидан маҳсулот ишлаб чиқаришга, чорва молларини боқиб семиртиришга ва сабзавот етиштиришга, қишлоқ хўжалик маҳсулотини қайта ишлашга, уй-жойларни ремонт қилиш ва қуришга, бинокорлик материалларини ишлаб чиқаришга, кўп талаб қилинувчи хизмат кўрсатишга йўналтирилсин. Кооперативларнинг зарур шароитлар яратиш йўли билан давлат буюртмаларини бажариш хусусидаги шартномалар асосида халқ хўжалиги, тармоқ ва регион аҳамиятига эга бўлган вазифаларни ҳал этишдаги иштироки рағбатлантирилсин.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига аҳолининг иш билан оқилона банд бўлиши масалаларига, кооператив молларнинг нархлари асосли бўлишини таъминлашга алоҳида эътибор бериб, Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» билан биргаликда шу молларни сотиш учун қулай шароит яратиб қўйиш таклиф этилди. Госснабга, Давлат нархлар комитетига, Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетига, Молия министрлигига, республиканинг бошқа бир қанча министрликлари ва идораларига, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органларига ҳам аниқ-равшан топшириқлар берилди.

Мажлисда республика давлат турмушининг бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама этишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Т. А. Ешимбетова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. Ш. Беккулбекова, Президиум аъзолари П. М. Абдураҳмонов, Н. Н. Иванова, П. П. Мельников, Ш. Р. Мирсаидов қатнашдилар.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок, СССР Олий Совети Президиумининг масъул ходими Б. Б. Вишневский иштирок этдилар.

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми СССР бинокорлик материаллари саноати иттифоқ-республика министрлигини СССР Бинокорлик материаллари саноати умумиттифоқ министрлигига айлантирди.

АФҒОН ДЎСТЛАРНИНГ БУЮРТМАСИГА БИНОАН

Контейнерларга: «Ҳайратон, Афғонистон» деб ёзиб қўйилган. Тошкентнинг «Подъемник» заводида яхши таниш ана шу адресга ўн тонналик бешта кран жўнатилди. Шу билан жанубдаги қўшни буюртмаси муддатидан илгари бажарилди.

Ўзбекистон пойтахтининг энг яхши корхоналаридан бири — «Подъемник» Афғонистон фирмалари билан кўпдан бери ҳамкорлик қилиб келади. Шу беш йилликда уларнинг буюртмаларига мувофиқ неча ўнлаб ҳар хил кранлар ортиб жўнатилди. Бу машиналар ғоятда серунум, пухта ва ишлаштилиши осондир. Фирмаларнинг фикри шундай.

Тошкентнинг кўпгина заводлари ва фабрикалари шу кунларда Афғонистон Республикасининг буюртмаларини бажаряпти. Масалан, тажриба-механика заводида қирқ тонналик пресслар тайёрлашга киришилди. «Компрессор» заводи қурилиш индустриясининг қурилишлари ва корхоналарида ишлайдиган пневмотранспортларни таъминлаш машиналарини жўнатишга тайёрламоқда. «Таштекстильмаш» заводи Афғонистоннинг ип йигириш фабрикаларини машина-ускуналар билан жиҳозлашда ёрдам бермоқда.

Табиат ва инсон

РЕСПУБЛИКА КОНКУРСИ ЯКУНЛАРИ

Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш жамияти ва республика Журналистлар союзи «Табиат ва инсон» шиори остида ҳар йили ўтказадиган республика конкурси якунлари чиқарилди.

Биринчи мукофот ва табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг биринчи даражали диплоmi «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетаси редакциясига берилди. «Экономика и жизнь» журнали ва «Ленин учқуни» газетаси редакциялари иккинчи мукофотни олишга сазовор бўлди. Учинчи мукофот — ЎзТАГга, «Совет Ўзбекистони» ва «Ёш ленинчи» газеталарининг редакцияларига берилди. «Комсомолец Узбекистана», «Пионер Востока» газеталарининг, «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» — «Сельское хозяйство Узбекистана» журнали редакциялари рағбатлантирувчи мукофот ва Журналистлар союзининг ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Область газеталари орасида биринчи мукофот ва биринчи даражали дипломни Самарқанд областининг «Ленин йўли» газетаси редакцияси коллективи олишга муваффақ бўлди. Иккинчи мукофот «Ташкентская правда» ва «Наманган ҳақиқати» газеталари редакцияларига, учинчи мукофот «Ленин байроғи» (Сурхондарё области), «Советская Бухара», «Знамя Дружбы» (Навоий области), «Джизакская правда» газеталарининг коллективларига берилди. «Тошкент ҳақиқати», «Қашқадарё ҳақиқати», «Ленинское знамя» (Сурхондарё области), «Ферганская правда» газеталарининг редакциялари рағбатлантирувчи мукофот ва Ўзбекистон Журналистлар союзининг ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Район ва шаҳар газеталари орасида «Вечерний Ташкент» ва Жомбой районининг «Шонли меҳнат» газеталари ғолиб деб топилди ҳамда уларга биринчи мукофот ва биринчи даражали дипломлар берилди. Иккинчи мукофот Задарё районидаги «Коммунизм йўли», Наманган район «Учқун», Китоб район «Ғалаба» газеталарининг редакцияларига берилди. Учинчи мукофот Пахтаобод район «Пахтаобод», Шаҳрисабз район «Коммунизм байроғи», Бойсун районининг «Ғалаба» газеталарига, «Тошкент оқшоми» шаҳар газетасига берилди. Андижон областидаги икки район газетаси — Москва район «Янги ҳаёт» ва Избоскан район «Пахтакор» газеталарининг редакциялари, шунингдек Пешку район «Меҳнат зарбдори», Ғаллаорол район «Меҳнат байроғи» газеталарининг редакциялари рағбатлантирувчи мукофот ва табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг ёрлиқлари билан

Кўп тиражли газеталар орасида биринчи мукофот «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Навоийский химик» редакцияси коллективига берилди. Мукофотланган кўп нусхали газеталар орасида Низомий номидаги давлат педагогика институтининг «Советский педагог» ва «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Марғилон атласи» газеталари бор.

«Табиат ва инсон» конкурсида фаол иштирок этган бир группа журналистлар ҳамда табиат ихлосмандлари тегишли даражадаги мукофотлар ва дипломлар билан тақдирландилар.

Биринчи мукофот Журналистлар союзининг аъзолари, публицистлар А. А. Аминов билан М. Маҳмудовга берилди. ЎзТАГ фан редакциясининг мудири К. П. Стельмашев, ЎзТАГ саноат экономика бўлимининг катта редактори Н. В. Шулепина, Тошкент қишлоқ хўжалик институти Табиатни муҳофаза қилиш кафедрасининг доценти А. П. Лесняк иккинчи мукофотни олишга сазовор бўлдилар. Учинчи мукофот «Ташкентская правда» газетасининг ўз мухбири А. А. Скоробогатовга, «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» — «Сельское хозяйство Узбекистана» журнали бош редакторининг ўринбосари П. А. Комиренкога, Тошкент область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг катта инженери В. Н. Антошкинга, ТАШЗНИИЭП илмий ходимлари М. С. Тўхтахўжаева билан Н. А. Зокировага берилди. Олтиариқ район «Пахта учун» газетасининг масъул секретари М. Бейметов рағбатлантирувчи мукофот ва табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг ёрлиғи билан тақдирланди.

(ЎзТАГ).

Планлаштиришни қайта қуриш талаблари даражасига кўтарайлик!

ЗАРАР КЎРМАЙ ИШЛАШ ЙЎЛИ

Қайта қуриш жараёнида анчагина нуқсонлар бартараф этилиб, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга муваффақ бўлинаётганига оид кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Лекин КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил февраль Пленуми долзарб масала қўймоқда — корхоналар давлат илтифотига умид қилмасдан, ўз кучига, янада самаралироқ хўжалик ечимларини излашга даъват қилинди.

Бу талаб халқ эҳтиёжи ҳақида ғамхўрлик қилувчи корхона ва ташкилотлар олдига ҳам тиғиз вазифалар қўймоқда. Тўғри, қайта қуриш жараёни бошланганидан буён ишларимизда силжишлар рўй берди. Планларимиз бажарилиб турибди. Роустон темир йўл станцияси ёнида алоҳида база қурдик. База келаётган кўмир ва ўтинни тез тушириб олиш, вагонларни вақтида бўшатиб бериш, аҳоли эҳтиёжини тўлароқ қондириш имконини бермоқда.

Базамиз ҳузурида буюртмалар бюроси ташкил топгани аҳолига қулайлик яратади. Ўтин-кўмир олувчилар бюрога учрашиб, уй адресларини ёздириб, ҳисоб-китоб қилганларидан сўнг хотиржам бўлишлари мумкин. Узоғи билан бир ҳафта мобайнида буюртмачининг уйига тегишли ёқилғи етказиб берилади. «Трансэкспедиция» ташкилоти билан шартнома туздик. Бу эса харидорларнинг вақтини тежашга, хизмат маданиятини оширишга ёрдам бермоқда.

Лекин ишимизни яхшилаш учун ҳали қатор чоралар кўрилиши зарур. Базамиз планни бажаргани билан норентабеллигича қолмоқда. Оладиган маошимизни оқлаш у ёқда турсин, ҳатто йил сайин давлатга 800 минг сўмдан зарар келтиряпмиз.

Хўш, зарарнинг ўрнини тўлдириш, фойда кўриб ишлаш йўли борми? Бизнинг мулоҳазаларимизга кўра зарарсиз ишлаш мумкин ва лозим. Айниқса, корхонамизнинг зарар кўриб ишлаши планлаштирилгани ажабланарли. Шу зарар давлат ҳисобидан қопланаётганига бундан буён тоқат қилиб бўлмайди. Биз бу аҳволдан қутулиш юзасидан кўрган чораларимиз туфайли, яъни меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш йўли билан чиқимларни кўпайтирмасликка эришиб боряпмиз.

Аммо ҳали бу оз. Самарали ишлаш учун баъзи масалаларни тез ҳал этиш зарурати бор. Масалан, ёқилғи базамиз кўмирнинг ҳар тоннасини 24 сўмдан олиб, 14 сўмдан сотмоқда. Ҳисоблаш қийин эмас — тоннасига 10 сўмдан зарар кўриб турибмиз. Бу аҳволдан қутулиш учун кўмирнинг бугунги нархини ўзгартириш зарур деб ҳисоблайман. Мавжуд нархлар кўмир қазиш жараёни такомиллашмаган пайтларда белгиланган, ҳозир эса барча конлардаги ишлар механизациялашган. Иккинчидан, кўмир ташиш учун олинадиган ҳақ тарифини ҳам мулоҳаза қилиб кўриш пайти келди. Кейинги йилларда ташиш тарифи фақат кўпайиш томонга ўзгармоқда.

Бу тартибда ишлаш ёқилғи базамизнинг кўплаб ортиқча харажатлар қилишига сабаб бўлмоқда. Иккинчидан, эса фойдани нуқул темир йўл олмоқда. Лекин ҳар иккала ташкилот — ёқилғи базаси ҳам ва темир йўл ҳам давлат ташкилоти!

Шундай экан, зарар кўрмай ишлаш йўлларини излашимиз керак. Ўтган йили базамиз давлат таъминоти бошқармасидан савдо бошқармасига ўтказилди. Ёғоч, қурилиш материаллари билан савдо қилувчи база эса давлат таъминоти бошқармасида қолди. Шу икки базани бирлаштиришнинг иложи йўқми? Менимча, иложи бор. Йириклаштириш яхши самара беради. Ҳатто шуниси ҳам маълумки, йирик база хўжалик ҳисобига ўтиб, ўзини-ўзи маблағ билан қоплашга ҳам қодир бўлади. Бизда ҳам, уларда ҳам бир нечтадан бухгалтерия ходими, омбор мудирлари, юк ташувчилар, кранчи, тракторчи, қоровул каби штатлар мавжуд. Уларнинг тенг ярмига қисқартириш ходимлар сонини камайтириш имконини беради.

Билишимизча, кўпчилик областларда бундай базалар аллақачон қўшиб юборилган. Бизда эса майда базаларнинг зарар кўриб ишлашига кўникиб қолишмоқда.

Хўжаликни бошқариш механизмини такомиллаштириб бориш янги имкониятлар очиб беради. Партия ва ҳукуматимиз уй-жой масаласини ўткир қилиб қўймоқда. Бизнинг шаҳримиз ва шаҳар атрофи районларида ҳам якка тартибда уй-жой қурувчиларга ёғоч материаллар етказиб бериш муаммоси ҳали тўла ҳал этилмаган. Борди-ю, биз таъкидлаётган йириклаштирилган база ҳузурида ёғоч тилайдиган, эшик-ром ясайдиган цехлар очилса, айни муддао бўлур эди.

Бундан нима манфаат кўрилади? Аввало, шаҳардаги ортиқча одам ресурсларини ишга жалб этишга ёрдам берилади. Қолаверса, аҳолига пулли хизмат кўрсатиш ҳажми ортади, уй-жой қурувчиларга қулайликлар яратиш истиқболлари очилади. Шунингдек, ёрдамчи цехлар ўз маҳсулотларини маиший хизмат соҳасидаги бошқа ташкилотларга қараганда арзонроқ баҳода сотишлари ҳам мумкин бўлади. Чунки базага келтирилган материалларни ташиш учун ортиқча сарф-харажат қилинмайди. Бу билан кўмир, ўтин сотишга давлат чўнтагидан ҳар йили сарфланаётган 800 минг сўмни қоплабгина қолмай, йил сайин камида 500 минг сўм фойда олиш мумкин.

Бу мулоҳазаларни биз планлаштирувчи органлар, хусусан, республика Госплани ва Давлат таъминоти комитети томонидан мулоҳаза қилиб кўрилишини амалий тартибда тезроқ ҳал этилишини истаймиз.

А. ИНОМОВ,
Наманган ёқилғи базасининг директори.

КЎП НАРСА ЎЗИМИЗГА БОҒЛИҚ

Тўғрисини айтиш керак, районимиз сўнгги йилларда муҳтож районлар қатори давлат ҳисобига, унинг илтифоти эвазига яшаб келди. Бугунгача ҳам «бўйнимизда» бир неча миллион сўм қарзимиз бор. Бу қарз кейинги икки беш йиллик давомида бажарилмай қолган планлар ва мажбуриятлар «самараси» эканлиги ҳеч кимга сир эмас. Қолаверса, тўловини ўйламай олдинига давлатдан кўтара қарз олганлигимиз оқибати.

Республикамизни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1989 йил плани лойиҳаси барвақт ишлаб чиқилаётгани айни муддаодир. Бу план, шубҳасиз, бизнинг истиқболимизни белгилаб беради. Михаил Сергеевич Горбаев таърифи билан айтганда, давлатдан «илтифот» кутмасликка, ўз кучимизга таянишга, ўз маблағимиз ҳисобига яшашга, хўжалик ечимларини тинмай излашга ўргатади. Фан-техника ютуқларини кенг жорий этишга, кадрлар малакасини оширишга, меҳнаткашларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлашга даъват этади.

Зеро, илгари эришилган даражалар туб ўзгаришларни таъминлай олмади, улар комплекс тарзда бўлмаганлиги учун кутилган натижани бермади. Тадбиқ этилган янгиликлар ҳам иқтисодий механизмни ўзгартириш билан қўшиб олиб борилмади, хўжаликларнинг манфаатларига етарли дахл қилмади.

Бу фикрларнинг исботи учун биргина бизнинг районимизда «эришилган» натижаларни олиб қаранг. Ўтган икки йил ичида олинган даромад ўсиш ўрнига бирмунча орқада қолди. Ялпи ижтимоий маҳсулот етказиб бериш топшириғи бажарилмади. Қурилиш, фондлар самарадорлиги, меҳнат унумдорлиги каби кўрсаткичлар кўнгилдагидек бўлмади. Пировардида, буларнинг ҳаммаси район халқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим рақамларига салбий таъсир кўрсатди.

Энди эса планнинг барча йўналишларига ёндашишда туб бурилиш ясаш лозим. Партиямизнинг халқ моддий фаровонлигини янада оширишга қаратилган стратегик йўли шу!

Биз КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил февраль Пленуми қарорлари асосида районимизда бир қатор йўналишлар бўйича беш йиллик план режаларидан ўзиб кетиш учун реал имкониятларимизни таҳлил қилиб чиқдик. Жумладан, 1989 йилда олинажак даромадни пландагидан анча кўпайтириб, юқорида қайд этилган қарзимизни узиб қўйишга, асосий тармоғимиз — чорвачиликда, шунингдек, озуқа экинлари, ғалла, узум, полиз, пилла маҳсулотлари етиштиришда беш йиллик топшириқларидан ўзиб кетишга сўз бердик. Тўсинсой сув омбори қурилиши ниҳоясига етказилади. Оҳчобсой сув омбори қурилиши тайёргарлик босқичига киради. Мактаб, мактабгача тарбия муассасалари, поликлиникалар, шифохоналар, уй-жой қурилишлари учун ажратилган маблағлар тежамкорлик билан ишлатилади ва сўзсиз улар юзасидан белгиланган топшириқлар барвақт, ошириб бажарилади. Буларнинг ҳаммасига етишсак (етишамиз, албатта!), улар бизнинг туб иқтисодий ислоҳотга қўшган ҳиссамиз бўлади. Зотан, у бугунги кунда барчамизнинг йирик сиёсий вазифамиздир.

Аминмизки 1989 йил учун кўзда тутилган планлар ижроси уддасидан чиқамиз. Район аҳолисининг турмуш даражаси ҳам камида беш йиллик топшириқларида белгиланган даражадан ошади.

Э. ТУРОБОВ,
Самарқанд область Қўшработ районидаги Эргаш Жуманбулбул ўғли номли совхоз директори.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Ҳ. УМАРОВни ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Партия ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Фарғона область комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ҳамдам **Умаров Халқлар Дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1988 йил 7 апрель.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

МИЛИЦИЯ КИЧИК ЛЕЙТЕНАНТИ И. УМАРОВни ҚИЗИЛ ЮЛДУЗ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Куролли жиноятчини қўлга туширишда мардлик ва фидокорлик кўрсатганлиги учун милиция кичик лейтенанти марҳум Икром **Умаров Қизил Юлдуз** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1988 йил 7 апрель.

Ўзбекистон ССР Прокуратурасида

ЛОҚАЙДЛИК ҚУРБОНИ

Инсон ҳалок бўлди. Беҳуда нобуд бўлди. Турсуной Каримова умрида бировга ёмонлик қилмаган эди. У эндигина 17 ёшга кирганди, ҳали умуман ҳеч қандай иш қилишга улгурмаган эди. Эндигина Шўрчи районидаги 17-қишлоқ ҳунар-техника билим юртида ишчи касбини ўрганишга тайёрланаётганди.

Унинг орзу-умидлари, режалари амалга ошмай қолди. 16 яшар ўсмир қизни зўрлаб, амалдаги қонунларга хилоф равишда турмушга чиқаришди. Унинг эри — Ж. Жўраев деган кимса билим юртига қатнашни тақиқлаб қўйди. Бечора қиз остонадан ҳатлаб ташқари чиқишга ботинмай ғурбатда яшай бошлади. Ҳаётнинг маъноси қолмади, бу аҳволдан қутуладиган йўлни тополмади.. ўз жонига қасд қилди.

Ўзбекистон ССР Прокуратурасининг коллегияси мажлисида ўтган йили республикада юз берган ана шундай ҳодисалар қатори мазкур факт ҳам келтириб ўтилди. Бундай фактлар оз эмас: балоғатга етмаган ўсмирлардан 223 киши ўзини ўзи ўлдирган ёки ўз жонига қасд қилишга уриниб кўрган. Бундай ҳодисаларнинг сезиларли даражада кўпайиб бораётганлиги муҳокама қатнашчиларини айниқса ташвишга солмоқда.

Жамиятимиз табиатига зид бўлган бундай ҳодисалар Тошкентда 74 марта, Қорақалпоғистон АССРда 67 марта, Андижон ва Наманган областларида 37 мартадан содир бўлганлиги қайд этилган. Бу рақамларни шунинг учун ҳам таъкидламоқчимизки, муҳокама чоғида ана шундай ҳолларнинг ҳар бири бевосита жамоатчилик лоқайдлиги ва пассивлигининг оқибати эканлиги уқтириб ўтилди. Балоғатга етмаганлар ўзини ўзи ўлдиришига ёки ўз жонига қасд қилишига уринишларини келтириб чиқарган сабаблар таҳлил қилинганда, бундай ҳоллар асосан тарбиявий-педагогик ишдаги катта нуқсонлар натижасида, оиладаги нотинчлик, феодал-бойларча муносабат сарқитлари, маҳаллий Советлар ҳамда комсомол, халқ маорифи органлари, йигит ва қизларни ғоявий-ахлоқий, эстетик, ҳуқуқий ва жинсий тарбияси билан шуғулланадиган бошқа ташкилотлар ва муассасалар фаолиятидаги нуқсонлар, уларнинг фаолияти мувофиқлаштирилмаганлиги натижасида юз берганлигини кўрсатди.

Конкрет материалларни ўрганиш шундан далолат берадики, гўё «арзимаган» сабаблар: ўсмирларга уларнинг хулқ-атворини, айниқса йигит ва қизлар ўртасидаги ўзаро муносабатлар масалаларида қаттиқ танбеҳ берган ёки ўринсиз қоралаган синфдошлар, ота-оналар ёки қариндош-уруғлар билан жанжал, баъзан эса жисмоний камчиликларидан уялиш ёки қилмиши учун жазо берилишидан қўрқиш ўз жонига қасд қилишга сабаб бўлмоқда. Айрим ўқитувчилар ёки мастерларнинг педагогикага зид бўлган ҳулқ-атвори, уларнинг шахсий камтар эмасликлари, ўсмирлар билан муомалада ўзини тута билмасликлари, балоғатга етмаганлар руҳиятига ёмон таъсир қилувчи ота-оналар ўртасида тез-тез бўладиган жанжаллар, баъзан эса ўсмирларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини қўполлик билан бузиш кўпинча фожиали оқибатларга олиб келмоқда.

Биз «арзимаган» сўзини атайлаб қўштирноқ ичига олдик. Муҳокама давомида шундай мисоллар келтирилдики, бу мисоллар катталар учун одатда арзимаган бўлиб кўринган нарсалар ҳали руҳияти нозик ёшлар учун кўпинча фожиа тусини олишини ишонарли тарзда кўрсатиб турибди. Бинобарин ўсмирлар билан муомалада ғоят сезгир бўлиш, уларга зўр-эътибор билан қараш зарур. Ўтган йили ўз жонига қасд қилган ўсмирларнинг ҳар ўнтасидан биттасигина психоневрология диспансерида ҳисобда турар эди, қолганлари мутлақо соғлом нормал болалар эдилар. Уларга айни диққат-эътибор етишмади. Медикларнинг ҳисобида турганларга ҳам эътибор билан қаралмади: уларнинг бирортаси билан ҳам тегишли даволаш-профилактика ишлари ўтказилмади.

Шу муносабат билан коллегия мажлисида прокуратура системасидаги, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари фаолиятидаги камчиликлар ҳақида жиддий хулосалар чиқарилди. Балоғатга етмаганларнинг ўз жонига қасд қилиш фактлари юзасидан текшириш ва терговлар баъзан юзаки, кўпинча суд-медицина экспертлари иштирокисиз ўтказилганлиги таъкидлаб ўтилди. Иш юзасидан холисона ва малакали хулоса чиқариш учун зарур бўлган кўпгина махсус саволлар кўпинча жавобсиз қолиб кетаверди, фактлар юридик жиҳатдан умумлаштирилмади. Бундай фактлар юзасидан партия ва совет органлари, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш органлари муҳокамасига тақдимнома ёки махсус хатлар қўйилмади.

Балоғатга етмаганлар ўз жонига қасд қилиши фактларига доир 110 та материал ўрганиб чиқилганда, ўтган йили шу фактларнинг фақат олтитаси юзасидан жиноий иш қўзғатилганлиги аниқланди. Коллегия мажлисида жойлардаги прокурор ходимларнинг бундай пассивлиги йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолат деб баҳоланди. Чунки ҳар қандай киши, шу жумладан ўсмир бирор сабаб бўлмаса, ўз жонига қасд қилмайди, бунга албатта бирор муҳим сабаб бўлади. Ана шу сабаблар ҳар томонлама ва пухта аниқланиши керак. Шу сабабли республикада амал қилаётган қоида ана шундай ҳар бир факт юзасидан албатта жиноий иш қўзғатиш ва тергов олиб боришни кўзда тутади.

Шунга қарамай, коллегияда маълум бўлишича, шаҳар ва районларнинг прокурорлари текширишнинг бориши билан шахсан қизиқмаганлар, терговчилар ишини контрол қилмаганлар, тергов ишларини ўтказишда камдан-кам иштирок этганлар. Тергов юзасидан қабул қилинган қарорларнинг қонунийлиги ўз вақтида текширилмаган. Бундай категориядаги ишларни тергов органлари батафсил ўрганмаганлар. Бу ишлар юзасидан тергов практикасини яхшилашга, профилактика ишларини кучайтиришга қаратилган чуқур умумлашмалар қилинмаган ва тавсияномалар берилмаган.

Коллегия ана шундай ҳодисаларнинг социал хавфига айнан етарли баҳо берилмаганлиги, бундай ҳолларга қарши курашда етарли юридик активлик кўрсатилмаганлигини ўсмирлар орасида ўз жонига қасд қилиш кўпайиб боришига кўмаклашаётган сабаблардан бири, айни шу сабаб республикада хотин-қизлар ўртасида ўзига ўт қўйиб юбориш ҳоллари секин камайишига олиб келмоқда, деб ҳисоблади. Бу масала ҳам мажлисда ҳар томонлама муҳокама қилинди.

Республикада умуман хотин-қизларнинг ўзига ўт қўйиши камайиб бораётганига қарамай, буни қониқарли деб бўлмайди. Бунинг устига бир қанча областларда — Қашқадарё, Сурхондарё, Фарғона ва бошқа баъзи областларда ўтган йили ўзига ўт қўйиш ёки ўт қўйишга уриниш сони олдинги йилдагига нисбатан камаймади, балки кўпайди.

Ана шу кўпайиш баъзан бир-иккитанигина ташкил этганига қарамай, хотиржамликка берилиш мутлақо мумкин эмас. Бундай ҳолларнинг ҳар бири инсон тақдиридаги фожиа, хотин-қизлар қадр-қимматини поймол этиш натижасидир... Шу билан бир вақтда терговчилар ва прокурорлар кўпинча бундай фактлар юзасидан жиноий иш қўзғатишдан бош тортмоқдалар, хотин-қизларнинг бундай сўнгги чорага қўл уришига олиб борган ҳақиқий сабабларни аниқламаётирлар.

Масалан, Самарқанд областида ўтган йили 31 та ўзига ўт қўйиш ҳоллари рўйхатга олинган бўлса, шундан йигирма тўрттаси юзасидан жиноий иш қўзғатишдан бош тортилди. Қашқадарё областида 37 та воқеадан 23 таси, Бухоро областида 16 та воқеадан 10 таси юзасидан жиноий иш қўзғатилмаган. Коллегия материалларида таъкидланишича, ўтган йили умуман республика бўйича ўзига ўт қўйишга доир 88 та факт юзасидан жиноий тергов бошлашдан бош тортилган. Бу эса ана шундай воқеалар умумий сонининг олтмиш процентдан кўпроғини ташкил этади.

Район ва шаҳар прокурорлари, область прокуратураларининг раҳбарлари, дейилди мажлисда, тергов ходимларига нисбатан талабчанликни пасайтириб юбордилар, бу эса хотин-қизларни ўз жонига қасд қилишига олиб борган бир қанча ишларни текширишда сансалорликни, сифатсиз терговни келтириб чиқарди. Айбдорларни жазолаш ҳоллари камдан-кам бўлмоқда, бунинг устига уларга нисбатан кўпинча жиноятнинг социал хавфи ва оғирлигини ҳисобга олмай, асоссиз равишда енгил жазо берилмоқда. Бундай категориядаги жиноий ишларни судларда кўриб чиқиш кўпинча тегишли ошкораликсиз, жамоат айбловчилари иштирокисиз амалга оширилмоқда, фожиа эҳтимолининг олдини олиш юзасидан ўз вақтида чора кўрмаган мансабдор шахслар ёки жамоатчи шахсларнинг лоқайдлиги, беппарволиги аниқланган тақдирда бу ҳақда камдан-кам хусусий ажрим чиқарилмоқда.

Прокуратура, ички ишлар органларининг ходимлари, судлар, халқ депутатлари Советлари, маҳалла комитетлари ва хотин-қизлар кенгашлари, педагогика коллективлари ҳамда соғлиқни сақлаш, комсомол органлари ва бошқа жамоат ташкилотлари профилактика ишларига етарли эътибор бермаётганликлари, бу ишни кўпинча расмият учунгина амалга ошириб, реал вазиятдан ажралиб қолаётганликлари, бу эса хотин-қизлар ўзига ўзи ўт қўйиш ҳолларининг олдини олишга кўмаклашмаслиги уқтириб ўтилди. Кўпгина меҳнат коллективлари ҳам ҳозирча ана шу масалалардан четда турибдилар.

Ўзбекистон ССР Прокуратураси коллегияси мажлисида масалаларни муҳокама қилишда Узсовпроф раиси, республика Хотин-қизлар кенгашининг раиси Ҳ. А. Алимова, Ўзбекистон ССР маориф министри О. С. Аббосова, Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри С. М. Баҳромов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. Қодиров иштирок этдилар ва сўзга чиқдилар.

Коллегия қабул қилган қарорда прокурор назоратини тубдан яхшилаш, ҳаётимиз табиатига хос бўлмаган салбий ҳодисаларга қарши қаратилган бутун ишни кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

(ЎзТАГ).

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ ОЛАМИДА

ҲАММАГАП — ИЖОДИЙ АКТИВЛИКДА

«Ўзбекфильм-87» анъанавий конференциясидан сўнгги мулоҳазалар

Ўзбек бадиий кинематографиясининг ўтган йили яратилган намуналари билан танишиш жараёнида бир қатор саволларга жавоб изладик: Фильмларда шу куннинг руҳи ёрқин сезиляптими! Бундай картиналар билан киностудия ўз ишини қайта қуриши, ўзини ўзи маблағ билан таъминлаши мумкинми!

Биринчи саволга ижобий жавоб берса бўлади. Чунки, йирик экран полотноларида ҳам, ушоқ киноновеллаларда ҳам ҳаётий масалаларни кескин қўйишга бўлган эзгу интилишни кўрдик, ҳис қилдик. Ошкоралик дамларини орзиқиб кутган ижодкорлар хоҳлаган мавзуларида, хоҳлаган бадиий шаклларда ранг-баранг асарлар экранлаштиришга киришдилар. Тарих ҳамда ҳозирги кун ҳақида очиқ-ойдин, ҳеч нарсани бекитмай экрандан ҳикоя қилиш имконига эга бўлган санъаткорлар инқилобий ҳаракат иштирокчиларининг жанговар ҳаётидан саҳифалар варақлай туриб, энди мураккаб даврнинг зиддиятларини ҳам очишга интилмоқдалар.

Марказий телевидение буюртмаси билан яратилган ҳамда кичик экран орқали миллионларга кўрсатилган «Инқилоб ваколати билан» (режиссёр З. Ройзман) фильмида оташин революционер В. Куйбишевнинг ҳаёти ва унинг Туркистонда бўлиши билан боғлиқ воқеалар тасвирланди. Айтиш мумкинки, фильм ижодкорлари ғоятда масъулиятли, айни вақтда шарафли вазифанинг уддасидан чиққанлар, яъни улуғ инсон ва курашчига муносиб асар яратилган. Лекин айрим персонажларнинг адабий жиҳатдан бўш ёзилганлигини, уларга маълум чизгилар бериш билан (масалан, актёр С. Умаров ижросидаги Й. Охунбобоев образи) кифояланганлигини ҳам таъкидлаб ўтамиз. Негаки, совет инқилобий фильмининг довруғи аллақачон оламга таралган. Бу соҳада орттирилган катта тажрибалардан ижодий фойдаланиш билан бирга, ошкоралик, демократия принциплари тантана қилаётган ҳозирги куннинг имтиёзларидан баҳраманд бўлиб, янги, ҳали эълон қилинмаган ҳужжатларга аниқ тавсиф берувчи таъсирчан образли воситаларни, ҳаяжонли воқеалар тизмасини экранга муҳрлаш мумкин эди.

Бундай масъулиятли вазифани «Ҳаёт мазмуни» (режиссёр Д. Салимов) картинаси ижодкорлари кўп жиҳатдан бажарганлар. Унинг фазилатлари ҳаётийлигида, ғоявий теранлигида. Раҳбарлик лавозимидаги шахслар фаолиятининг кўпчилик учун маълум бўлмаган томонларини очиб берган мазкур асар режиссёри хилма-хил ролларни тўғри тақсимлаб, ўлкамизнинг неча ўн йиллик қиёфасини таърифлашга ёрдам берадиган нозик чизиқларни танлади ва ҳар биримизнинг кўнглимизга яқин манзараларни тасвирлаш йўли билан ўзбек ўғлони Усмон Юсуповнинг характерига, турли вазиятдаги психологик ҳолатига тавсиф бера олди. Айниқса, Ўлмас Юсупов талқинидаги Усмон Юсуповнинг кучли иродаси, ерга, сувга, Ватанга бўлган муҳаббати ибратлидир. Катта Фарғона канали қурилиши дақиқалари, жўшқин меҳнат жараёнининг маданий ҳордиқ дамларига уланиб кетиши, кетмон, белкурак, замбил кўтарган, яхтак, дўппи кийган, пешонавоғ таққан, ёқимли табассум, ҳазил-мутойиба ила ер қазиш, тупроқ ташиш билан банд бўлганлар ёдимизда сақланиб қолади. Зеро, уларга биз Ватанини, халқини ниҳоятда севган қаҳрамон — коммунист Усмон ака нигоҳи билан боқамиз гўё. Кадрлар завқ бериш билан бирга раҳбарлик қилиш ҳуқуқига эга бўлганларнинг ташкилотчилик таланти, ақл-заковати, кўпчилик олдидаги масъулияти ҳақида фикр юритишга ундайди. Фильмнинг кўпгина ўзбек биографик фильмларидан фарқи ҳам шунда.

Лекин бу асарда ҳам оддийгина хабар ташиш учун хизмат қиладиган эпизодлар бор. Бу сценарий савиясининг даражасидан, режиссёр талабчанлиги ҳамма вақт ҳам бирдай бўлмаганидан далолат беради, албатта.

«Қайта бошдан» (режиссёр Р. Ботиров), «Тушкунлик алами» (режиссёр С. Бобоев), «Клиника» (режиссёр Р. Маликов), «Марҳум ҳурмати» (режиссёр Т. Юнусов) фильмларининг бирида драма элементлари кўзга ташланса, иккинчисида қиссалардагидек воқеаларни бирмунча кенг қамраб олишга бўлган интилиш сезилади. Учинчисида публицистик эҳтирос, яна бирида эса, ҳажв, сатира кучи мавжуд. Ижодкорлар шу куннинг долзарб мавзуларини ёритиш учун турли эстетик шакллардан, кинода ва адабиётда синаб кўрилган услублардан фойдаланишга ҳаракат қилганликларини кўрамиз. Лекин мазкур асарларнинг барчасида юксак мақсадларга эришилган, деб бўлмайди. Бунинг боиси сценарийларнинг заифлигида, режиссёрлар бисотида нозик санъат бўёқлари камлигида.

Фильмларни кўрганингда беихтиёр ажабланасан киши: республикамизда узоқ давом этган турғунлик йиллари жараёни шунчалик мураккаб, хунук воқеаларга бойки, улар ҳажвий жанрнинг турли шаклларида, кинопублицистиканинг фош этувчи кадрларида, чуқур психологик драмаларда, фильм-памфлетларда аёвсиз тасвирланиши мумкин. Қолаверса, ҳаётий материалдан келиб чиқилиб ёзилган бақувват сценарийлар асосида фильм ишлаб, кинонинг бекиёс имкониятларидан фойдаланиб, кечаги кунни ўрганишга, уни янги партия ҳужжатлари асосида баҳолашга кўмаклашиш вақти аллақачон етган. Шундай қилинса, ўша негатив жараён оқибатларини тезроқ тугатиш учун курашаётганларнинг сони, салмоғи янада ўсишига ҳисса қўшилади.

Шу нуқтаи назардан қараганда, палов тайёрлаш ҳунари ила катта лавозимдагиларнинг кўнглини олишга ошиққан йигитнинг узундан-узун саргузаштлари экранда батафсил кўрсатилиши, аварияга учраб қолган ва касалхонада даволанаётган автобус ҳайдовчисини дафн этишни ташкил этиш устида бош қотириб юрган корхона раҳбари ножўя хатти-ҳаракатларининг бўрттирилган ҳолда (қаҳрамоннинг тушлари, ўйлари, шубҳалари ҳам экранлаштирилишини эслатиб ўтайлик) тасвирланиши кишини ўйлантириб қўяди. Шунда кўтарилган мазкур проблемалар тўлиқ метражли фильмга, ҳаттоки тўрт қисмли новеллага етарли асос бўлмаслигини дўстона эслатиб қўйгимиз келади. Телевизион миниатюралар театрининг жажжи асари учун адабий пойдевор бўлиши мумкин бўлган мавзу, материал 35—40 минут давом этадиган ҳажвий киноновелла ижодкорларига илҳом бериши, уларда ҳис-ҳаяжон уйғотиши ва кулги, айни вақтда нафрат уйғотадиган образлар системасини яратиши учун кифоя эмаслигини олдиндан кўра билиш мумкин эди.

Шу кун воқеаларини мутгасил ёритиб келаётган тажрибали режиссёр Р. Ботиров ўз фильмида («Қайта бошдан») яқин ўтмишнинг драматик воқеаларини эслатиб ўтади, улар қайтарилишига йўл қўймаслик ҳақида фикрлашга ундайди. Бу ўринда масала мураккаблигининг таъкидланиши, уни ҳал этиш осон эмаслигининг ҳар бир кадрда уқдирилиши санъаткор турғунлик йилларининг моҳиятини чуқур идрок этганини, бинобарин, бу давр тўғрисида енгил-елпи ҳикоя қилиш ҳақида эмас, ўткир драматик коллизиялар, кучли характерлар тўқнашуви, ҳаётий воқеалар тизмаси ёрдамида эҳтирос билан ҳикоя қилиш хусусида қайғуриш кераклигини эслатади. Шу билан бирга тўғри, принципиал позицияда турган кинорежиссёр бадиий конкретлилик принципларига амал қилиши зарурлигини ёдда тутиши керак, деб ўйлаймиз. Янги асарда драматик воқеалар содир бўлган муҳитнинг ўзига хослигини таърифлаши учун у етарли материалга эга бўлмаганлиги сезилиб туради.

Кинодраматургия, режиссура муаммолари ҳамон кун тартибида турибди. Кинога бир группа ёшлар кириб келмоқда. Уларнинг қизиқарли киноновеллалари (масалан, «Гўзал қиз», режиссёр О. Эргашев, «Сўнгги ов», режиссёр С. Бобоев, «Яхши муомала», режиссёр Р. Маликов бор. Лекин шу билан бир қаторда ёшларнинг кичик ҳажмдаги баъзи асарлари («Унсиной», «Писмиқ») кишида ташвиш уйғотади. Бу кинолентaларнинг драматургик қурилишида тарқоқлик, фикр саёзлиги, ижро сунъийлиги кўзга ташланади. Абдулла Қаҳҳордек адиб тасвирлаган воқеа, образлар моҳиятининг очилмаганига («Унсиной») сабаб, ижронинг бўшлиги, режиссуранинг текис эмаслигидир.

Лекин Нозим Тўлахўжаевнинг бадиий кинодаги биринчи мустақил иши — «Вельд» фильми бу режиссёрнинг катта ижодий имкониятларидан дарак берар экан, у ҳақда ишонч билан фикр юритишга ундайди. Аввал мультипликацион ва актёрлик санъатида танилган бу ижодкор эндиликда йирик бадиий фильмнинг муаллифи ҳамда режиссёри сифатида ўз маҳоратини намойиш этди. У илмий фантастика унсурларига бой бўлган социал драмани яратишда Р. Брэдберининг машҳур ҳикоясидан келиб чиқди. Фильм биринчи навбатда адабий асарнинг гуманистик ғоясини тўла-тўкис очишга кўмаклашадиган сермазмун бадиий воситалари, беихтиёр томошабинга улашиладиган фалсафий ўйлари, умумлашган образлари билан ажралиб туради.

Бу лента алоҳида таҳлилга лойиқ бўлгани сабабли унинг яна биргина фазилатини эслатиб ўтиш билан чекланамиз. Муаллиф-режиссёр адабий асарнинг ғоявий мазмунини сценарийда, фильмда ҳам сақлаб қолиш ниятида бадиий сўзга мос келадиган аниқ тасвирий-овозли образлар ижод этган. Ҳар бир кадр, эпизод композицияси тузилишида тасвирий санъатнинг тажрибаларидан ҳам ижодий фойдаланилгани сезилади. Натижада адабий жиҳатдан баркамол, тасвирий тили бой асарнинг олижаноб ғояси ҳар бир томошабинга етиб боради.

Нафис бўёқларга бой бўлган бу асарни кўрганимизда яна бир мулоҳазага келдик. Киностудия, Кинематографчилар союзи Н. Тўлахўжаевнинг талантидан миллий шаклдаги асарларни яратишда фойдаланишса бўлмасмикин? Эҳтимол, унга мавзу бериш, ўзбек адиблари билан ҳамкорликда ижод этиши учун шарт-шароит яратиш керакдир. Ана шунда чуқур фикр, интернационал мазмун миллий шаклларда очилар, санъаткорнинг ижодида эса янги, сермазмун босқич бошланган бўлур эди.

Ана шундай фикр, яъни ижодкор ва унинг имкониятларидан тўғри, билиб фойдаланиш керак, деган мулоҳаза «Ўзбекфильм»да 1987 йилда ишлаб чиқарилган кинолентaларга бағишлаб ўтказилган навбатдаги анъанавий конференцияда ҳам алоҳида таъкидланди. Конференцияда қилинган доклад, қўшимча докладлар, муҳокамада иштирок этганларнинг нутқларида киностудиянинг ўтган йилги фаолиятига принципиал, профессионал баҳо берилди. Конференцияда қатнашган қардош санъатшуносларнинг фикр-мулоҳазалари айниқса диққатга сазовордир. Масалан, «Мосфильм» киностудияси «Союз» уюшмасининг бош редактори В. Шитова, санъатшунослик кандидати А. Волковнинг маърузаларида ўзбек бадиий ва мультипликацион фильмларининг сценарийлари муаллифлари орасида маҳаллий авторлар камлиги, асарлар асосини асосан таклиф этилганлар ёзаётганлиги, миллий маданият анъаналари, тажрибаларидан кинода кам фойдаланилаётганлиги жонкуярлик билан холисона қайд этиб ўтилди. Москвалик ҳамкасбларимизнинг бу муаммоларни кўтариб чиқишлари ва бир қатор заиф сценарийлар ҳамда фильмлар мисолида ўз фикрларини исботлаб беришлари барчага бирдай маъқул бўлди. Шунингдек, улар кинематографиямизда бадиий ижод олдига қўйиладиган биринчи талаб — психологизм масалаларини ҳал этиш зарурлигини «Марҳум ҳурмати», «Тушкунлик алами» каби фильмларни конкрет таҳлил қила туриб ҳам айтдиларки, бу ҳам ёш санъаткорларга сабоқдир.

Хулоса шуки, мақоламизнинг бошида келтирилган саволларнинг иккинчисига ҳали ижобий жавоб беришдан узоқмиз. Чунки, «Ўзбекфильм» ўзини мафкура ва иқтисод жиҳатдан оқлайдиган бир-икки фильм билан бирга хом, заиф асарлар ҳам ишлаб чиқармоқдаки, уларнинг эстетик қимматн, суратга олиш даврида сарфланган маблағни қоплаши ҳақида ишонч билан сўзлаб бўлмайди. Бинобарин, кинокўзгу ҳамиша сезгир, зийрак бўлиши, ҳозирги мураккаб воқеаларни илғаб олиб, зиддиятларни силлиқламай катта бадиий куч, маҳорат билан тасвирлаши керак. Бундан ўз ишини қайта қуришга интилаётган санъаткорлар ҳам, ҳаётий лентaларнинг қадрига етадиган билимдон томошабинлар ҳам умидвордир.

Ҳ. АКБАРОВ,
филология фанлари доктори.

• *Ёшлар ижодидан*

Гулчеҳра РАҲИМОВА,
Қорақалпоғистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати

Бахтлиман

Мен йўқолган билан кичраймас олам,
Шу битта жонимни мингга бўламан.
Ҳатто бу дунёдан кўз юмганда ҳам,
Ўлсам Ватанимнинг жони бўламан.

Юлдузлар такрорлаб юрар номимни,
Ўйладим ҳаммани ўзимдан кўпроқ.
Ўғил-қизларимдек қучар жисмимни,
Она деб кўз очган шу азиз тупроқ.

Инсон

Уруш — юракларда занглаб қолган ўқ,
Ёки совуқ уриб кулмаган ғунча.
Отамнинг дардини англаганим йўқ,
Ҳаёт қозонида қайнамагунча!

Қардош мамлакатлар бахтга ёр экан,
Бошимни силаркан забардаст қўллар.
Пойтахт Москвага олиб боракан,
Шу кичик кўчамга туташган йўллар.

Пухта ўрганяпмиз биз ҳаёт дарсин,
Партия ва Ленин доим бизга бош.
Тинчлик бўлсин дея нур сочар ҳар кун,
Кўкда юраклардек порлаган қуёш.

Ҳеч вақт ўқ ва қора ерга суянмайди,
Биздек ўғил-қизга суянган халқим.
Бари қолиб кетар ташвишлар майда,
Ёритар ер шарин Инқилоб — ёлқин.

Қирғин қурол билан қилмаймиз пойга,
Ўтар кунларимиз шон-шараф билан.
Ёзяпмиз дилларга, чўлларга, ойга,
Инсон деган номни Бош ҳарф билан.

Минбарлар

Тўғри, соф фикрлар бойитилиши керак,
Турар орқамизда жанговар сафлар.
Айнан мана шу ерда айтилиши керак,
Тилдаги, дилдаги ҳаққоний гаплар.

Бўлмайди ҳеч қачон дунё кўзга тор,
Меҳнат руҳлантирар БАМга мардларни,
Очиқ минбарларда қиляпмиз изҳор,
Халқнинг қалбидаги севинч-дардларни.

Курол ясамаймиз биз болалардан.
Бутун қилар улар халқнинг нонини.
Пахтазор, буғдойзор — кенг далаларда,
Еймиз эрта-ю-кеч Тинчлик ғамини.

Бугундан ёруғроқ бўлиш-чун эрта,
Кўз нурин бахш этдик юртга баримиз.
Чунки биз шохи бир, меваси мингта,
Униб-ўсган халқнинг фарзандларимиз.

Йўлдош бизга Тинчлик ғамин еганлар,
Етар овозимиз ҳар бир инсонга.
Поймимизда гуллар, алвон минбарлар,
Жўр бўлар: «Тинчлик керак жумла
жаҳонга!»

• *Қирғизистондан хат*

«ЖАННАТГА ЙЎЛ» — САҲНАДА

С. М. Киров номидаги Ўш область ўзбек музикали драма театрининг ижодий коллективи яқинда Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, шоир Абдулла Ориповнинг «Жаннатга йўл» драматик достонини саҳналаштирди. «Жаннатга йўл» — ҳаётдан узоқ бўлган афсона эмас. Жаннат, дўзах, қиёмат — булар бадиий восита бўлиб, асарда бугунги кун тасвирланади. Бу — дўстга садоқат, ҳалоллик, бировнинг ҳақига кўз олайтирмаслик, ҳалол яшаш, порахўрликни қаттиқ қоралаш, инсонларга нисбатан ғамхўрлик, ростгўйликка интилиш йўлидир.

Барча соҳада қайта қуриш кетаётган шу кунларда асарнинг тарбиявий аҳамияти катта, албатта. Театр коллективи бу асарни танлаганида шуни назарда тутди, ундаги ғояларни одамларга етказиш ва уларга сингдириш зарур деб ҳисоблади.

Спектаклда тарозибон, ота ва она ролларини ижро этган Қирғизистон ССР халқ артисти Неъматжон Неъматов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ш. Дадажонов, Қирғизистон ССР халқ артисти Т. Солиевалар томошабинлар олқишига сазовор бўлишди.

Драма муваффақиятида Тошкент телестудиясидан таклиф этилган режиссёр Ҳамид Қаҳрамонов, бастакор Муҳаммаджон Шокировларнинг хизматини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Режиссёр асар ғоясини томошабинга етказиб беришга эришган. М. Шокиров таъсирчан музикалар басталаган. Рассомнинг асар мазмунини кучайтиришга хизмат қилган ишлари ҳам диққатга сазовор.

«Жаннатга йўл» драматик достони санъат мухлислари қалбидан ўрин олди. Асар томошабиннинг кўзини очади, атрофда юз бераётган воқеаларга бефарқ бўлмасликка, виждонни уйғотишга, ноҳақликларга қарши курашга даъват этади. Спектакль одамларни ана шу руҳда тарбиялашга хизмат қилишига ишончимиз комил.

Абдуқаҳҳор МАННОПОВ.

Қайта қуриш одимлари Ўрта Осиёда энг йирик киностудия «Ўзбекфильм» ижодкорлари фаолиятига ҳам поклаииш, янгиланиш нафасини олиб келди. Коллектив жамиятимизда содир бўлган ва бўлаётган иллатларни дадиллик билан экранларга олиб чиқа бошлади.

СССР Давлат мукофотининг лауреати, Ўзбекистон ССР халқ артисти кинорежиссёр Элёр Эшмуҳамедов суратга олаётган «Танқиддан ҳоли зона» фильми ҳам ана шу дадилликнинг яна бир исботи дейиш мумкин.

Суратларда: 1. Фильмни суратга олиш пайти. 2. В. Маяковский номидаги Душанбе давлат рус драматик театри артисти Фарида Мўминова бош ролини ижро этмоқда.

Р. ШАГАЕВ фотоси (ЎзТАГ).

МИЛИЦИЯ КЎРМАЙДИМИ?

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги раҳбарларининг ижодкор зиёлилар вакиллари билан учрашуви

Жамиятнинг барча жароҳатларини маъмурий чоралар билан тузатиб бўлмайди. Бундай даъволашда деярли ҳар бир гражданнинг қатнашмоғи зарур. Лекин одамни ҳаракатга келтириш учун унга нақадар аччиқ бўлмасин бор ҳақиқатнинг ҳаммасини маълум қилиш керак. Кенг кўламдаги ошкоравийлик ички ишлар органларининг ишига халақит бермаяпти, деб берилган саволга қайтарилган жавоб шундай бўлди.

Республика Ички ишлар министрлигининг масъул ходимлари билан Тошкент Кино уйида ўтказилган учрашувида бошқа кўпгина саволлар қаторида ана шу савол ҳам берилганди. Учрашувни Ўзбекистон ижодий союзлари кенгаши ташкил этди.

Ички ишлар министрлигининг вакиллари социалистик мулк ва жамоат мулкини ўғирлаш, гиёҳвандлик, фоҳишабозлик, ўспиринлар жинояти каби хунук ҳолларга қарши курашдаги ишларнинг ҳақиқий ҳолатини ёритишга ҳаракат қилдилар.

Ошкоравийлик ҳақидаги масалани олайлик. Гиёҳвандлик тўғрисида кўп йил индамай келинди. Энди бўлса гапиришнинг ўзи етмайди. Баралла гапириш керак. Милиция ҳарчанд курашаётганлигига қарамай, гиёҳвандлик кўпайиб бормоқда. Республикада расман рўйхатга олинган гиёҳвандлар сони минг-минглаб ҳисобланади. Аммо ҳали рўйхатга тушмаганлари кам деганда бундан уч баравар кўпдир, деди учрашувда Ўзбекистон ССР ички ишлар министрининг биринчи ўринбосари Э. А. Дидоренко. Ички ишлар министрлиги ходимларининг ҳисобларига кўра, биргина гиёҳванд истар-истамас ўрта ҳисобда 5 кишини гиёҳвандликка тортади. Гиёҳвандликнинг ўсиш базаси мана шундай.

Гиёҳвандликнинг «билвосита» социал хавф-хатари ҳам оз эмас. Учрашувда айтилишича, битта гиёҳванд бир кунда кайф қилишга ўрта ҳисобда 20 сўмча сарфлайди. Бундай пулни ҳалол меҳнат қилиб топиш, амримаҳол. Ана сизга жиноятлар келтириб чиқариш замини. Яна бир рақам келтирилди: республикамизда гиёҳвандларнинг наркотик моддалар харид этишга бир йилда сарфлаган умумий харажати ўғирлаш, талончилик қилиш ва мол-мулкка доир бошқа хил жиноятлардан келадиган умумий зарар пулидан анча ошади. Хўш, шу рақамлар ўртасида алоқа борми? Албатта бор, дейди министрнинг биринчи ўринбосари. Гиёҳвандликка қарши курашда ички ишлар органларининг ёлғизлиги давом этаверса, бу ишнинг оқибатлари ниҳоятда оғир бўлиши мумкин деди у.

Бултур «Қоракўкнори» операцияси ўтказилди. Бунда қорадори берадиган 117 гектар кўкнори майдонлари пайҳон қилинди ва шу билан 37 тонна наркотик модда тайёрлашга йўл қўйилмади. Ҳолбуки, бунча модда билан 27 минг актив гиёҳванд йил мобайнида таъминланиб туриши мумкин эди. Қорадори тайёрловчи ва уни сотувчиларнинг уюшган жиноий группалари фош этилди. Масалан, Самарқанд областининг Ургут районида кўкнори ва наша экилган 200 тадан кўпроқ участка топилди ва йўқ қилинди. Бу участкаларга сўқмоқлар олиб боради, суғориш учун сув ғамланган чоҳлар келтириб қўйилган. Бу участкаларнинг ҳаммаси колхоз далаларининг орасида яширинган. Хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар буларнинг ҳаммасини кўрмади, билмади, дейсизми? Ундай бўлиши мумкин эмас. Бошқа жойларда ҳам аҳвол шундай. Милиция 10 миллионлаб гектар ерларни муфассал назорат этиб чиқишга қодир эмас, шу ердан фойдаланувчи Давлат агросаноат комитети, Сув хўжалиги министрлиги ва бошқа ташкилотлардан эса нажот йўқ.

Матбуот шанига ҳам таъналар айтилди. Мақолаларда гиёҳвандликнинг социал хавф-хатари етарлича айтилмайди. Ана шу мавзудаги кўпгина мақолалар чуқур мазмунга эга эмас. Бу мақолалар проблеманинг моҳиятига етиб бормайди ва уни дам милиция томонидан, дам медицина томонидан кўриб чиқади. Ҳолбуки, бу комплекс проблемадир. Уни ҳал этишда кўпгина министрликлар ва идоралар, Советлар, халқ маорифи органлари, комсомол қатнашиши зарур. Қатнашишлари керак-ку, аммо ҳозирча бу иш билан жиддий шуғулланишмаяпти ва шу нарса кўпроқ кишини ташвишга солади.

Кейинги йиллар Ўзбекистонда жиноятчилик умуман камайгани ҳолида балоғатга етмаган болалар жиноятларининг кўпайганлигига, айниқса, тоқат қилиб бўлмайди, деди республика жиноят қидирув бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. П. Сахно. Шу нарса кўпгина оилаларда аҳвол дуруст эмаслигини, мактаб билан комсомол иши пассив эканлигини акс эттиради. Ёшларнинг меҳнат қилиш ва бўш вақтларини ўтказиш проблемалари анча катта аҳамият берилишини тақозо қилади. Ҳар йили мактабни битирган минглаб болалар ишсиз қолиб кетаётганликлари сир эмас.

Мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларининг ходимлари конкрет тарбия фаолиятидан кўра ўқув ишлаб чиқариш планларини бажариш билан кўпроқ оворадирлар. Улар «тарбияси қийин» ўспиринлар билан шуғулланишни хоҳламайдилар, уларнинг оилаларидаги аҳволни билмайдилар. Ҳолбуки, алкоголлар, гиёҳвандлар, ҳуқуқ бузувчилар ва бошқа социализмга ёт унсурларнинг оилаларида ўн минглаб болалар ўсмоқда. Шундай болаларни мактаб, ҳунар-техника билим юртлари, жамоатчилик айниқса диққат билан кузатиб бормоғи лозим. Хўш, бунинг учун уларда куч-қувват етарлими? Керагидан ортиқча, деб жавоб қилади В. П. Сахно. Ахир республикада ўртоқлик судлари, жамоат тартибини сақлаш пунктлари балоғатга етмаган болалар ишлари билан шуғулланувчи жамоатчилик инспекциялари, комсомол оператив отрядлари каби жамоат органларининг ўзигина ўн минглаб ҳисобланади. Ҳисобга олинган ҳар бир ўспиринга тўрттадан катта ёшдаги мураббий биркитилган. Ана шундай катта «ялпи» кўрсаткичларнинг самараси жуда оз бўлмоқда. Ҳисоботлар устига ҳисоботлар ёзиш билан эмас, балки иш билан жиддий шуғулланиш керак.

Республика ички ишлар министрининг ўринбосари Г. Р. Раҳимов давлат ва жамоат мулкига тажовуз қилинишига қарши курашдаги ишларнинг аҳволини гапириб берди. Бултур шундай ўғирликлар етказган моддий зиён аввалги йилга нисбатан 15 миллион сўмдан кўпроқ бўлди. Пахта иши деб аталмиш айниқса нозик масалага келганимизда, бунда қувонарли ўзгаришлар юз берди. 1985—1986 йилларда пахта билан қаллоблик қилганликлари учун 4,5 минг киши жиноий жавобгарликка тортилган бўлса бултур бундай кишилар бармоқ билан санарли бўлди. Министрнинг ўринбосари буларнинг ҳаммасини иттифоқ ва республика ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари агросаноатимизни уюшган жиноятчилик қилмишларидан тозалаш борасида ўтказган катта ишлар билан боғлади.

Аммо ташвишланиш учун сабаблар жуда кўп. Шундай масалалардан бирини олиб кўрайлик: министрликлар, идоралар, корхоналарнинг кўплаб ревизор ва контролерлари нима билан шуғулланади. Ўтган йили ички ишлар органлари корхоналар ва ташкилотларда 4,5 мингтадан кўп ўғирликни фош этди. Айни маҳалда идораларнинг ўзидаги контрол-ревизия хизмати атиги 250 та фактни берди. Шунда ҳам кўпчилик ҳолларда уларни исбот этиб бўлмади.

Кўпгина фактлар бу системадаги ишлар кўнгилдагидек эмаслигини кўрсатиб турибди. Биргина мисол келтирайлик: Қашқадарё областидаги магазинлардан бирида ревизия ўтказилганида бир неча минг сўм камомад чиқди. Аммо ревизорлар ва раҳбарлар бу ревизия натижаларини яширдилар. Магазин мудири бошқа бир магазинга, ундан кейин учинчи, тўртинчи магазинга ўтказилди. Натижада унинг камомади энди 212 минг сўмга етди ва қилган жиноятларини яшириш учун магазинга ўт қўймоқчи бўлиб турганида ушланди.

Кишини қаттиқ ўйлантирадиган яна бир хабарни айтайлик: 1986 йилда 20 минг ташмачи ушланган бўлса, бултур уларнинг сони 34 мингга етди. Хўш, социалистик мулк сақланиши учун биринчи навбатда ким жавоб беради? Албатта коллективнинг ўзи, унинг раҳбарияти жавобгардир. Бултур республикада ғаразли жиноятлари учун илгари ҳам суд қилинган бир ярим минг киши моддий жавобгар бўлган мансабларда ишлаганлигига ким жавоб беради?

Жиноят кодексидаги бир модда социалистик мулкни талон-торож қилувчиларига нисбатан мунтазам чора кўрмай келганлиги учун мансабдор шахслар қаттиқ жазоланишини кўзда тутади. Лекин шу модда деярли қўлланилмаяпти. Ана шу сабабдан ҳам ташмачиларга қарши кураш тегирмоннинг парраклари билан жанг қилишни эслатиши мумкин. Мисол учун Жомбой гўшт комбинатини олайлик. Бу ерда ўғирлик катта эканлиги фош этилган эди. Бир қанча ходимлар, шу жумладан директор жиноий жавобгарликка тортилди. Яқинда эса милиция ходимлари яна ўша таниш корхонага бордилар. Улар сменадан кейин ишчиларнинг уй-уйига тарқатадиган идора автобуси комбинат дарвозасидан жўнаб кетаётганида келиб қолдилар ва автобусдаги 48 йўловчининг ҳар биридан ўғирланган гўшт топдилар...

Бирон тартибсизликни кўрсак, милициянинг кўзи қаёқда? — деб ғазабланамиз. Умуман, нима бўлса ҳам милициядан хафа бўлишга ўрганиб қолганмиз. Бунинг боиси бор. Кейинги йиллар давомида фош этилган жиноятлар ва суиистеъмол этишларда ички ишлар органларининг кўпгина ходимлари қандай хунук роль ўйнаганликларини ҳамма билади. Кейинги уч йилда 4,5 мингдан кўпроқ киши салбий сабаблар билан органлар сафидан бўшатилди, шулардан бир неча юз киши жиноий жазо олди. Уларнинг ўрнига янги кишилар келди. Орган сафларини тозалаш ишлари давом этмоқда. Республика Ички ишлар министрлигининг ўтган йил охирларида газеталарда эълон қилинган анкетаси ҳам шундан далолат беради. Анкетада ҳар бир газетхондан милициянинг иши тўғрисидаги мулоҳазалари ва бу ишга берадиган баҳосини айтиш таклиф этилган. Жамоатчилик фикрини таҳлил этиш органларнинг ўз хизматларида тартибни мустаҳкамлаб олишларига, уларнинг фаолияти самарадорлигини оширишларига ёрдам беради.

Ички ишлар министрлиги вакилларининг кўп йиллар мобайнида биринчи марта Тошкент Кино уйида ўтказган учрашуви ўзимизга ҳам бир назар ташлашга ундади. Хўш, ўзимиз қаёққа қараяпмиз? Ҳолбуки, гап министрликнинг ички ишлари тўғрисида эмас, балки жамиятимизнинг соғломлиги сингари ҳаммамизга тааллуқли иш тўғрисида боряпти.

И. ХИСОМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

• Шахмат бурчаги

ТОЖ ДАЪВОГАРЛАРИ

ХАЛҚАРО АРБИТР М. МУҲИДДИНОВ БОШҚАРАДИ

Февраль ойининг биринчи ярмида Канаданинг Сент-Жон шаҳрида ниҳоясига етган жаҳон биринчилиги нимчорак финал матчларнинг учинчисида нидерландиялик машҳур гроссмейстер Ян Тимман учун баҳс осон кўчмади. Тож талабгорлари мусобақаларининг дебютанти, 1987 йилги СССР чемпионатининг кумуш медаль совриндори, 16 ёшгача бўлган шахматчилар ўртасида жаҳон чемпиони (1980), ўсмирлар (20 ёшгача) ўртасида Европа чемпиони (1982/83), ўсмирлар ўртасида жаҳон биринчилигининг кумуш медаль совриндори (1983), зоналараро турнир (1987) ғолибларидан бири 23 ёшли ленинградлик гроссмейстер Валерий Салов беш партиядан кейин ҳисобда теппа-тенг эди — 2,5; 2,5. Бироқ олтинчи учрашувда...

3. ЗЎР ЗЎРЛИГИНИ ҚИЛДИ

Тажрибали турнир жангчиси сифатида Тимман психологик жиҳатдан ҳам муғомбирона йўл тутди: ёш ҳарифи яхши биладиган ва севадиган вариантга борди. Шахматчи «ўз» схемаси юз берганда ёмон натижани кутмайди...

Я. ТИММАН — В. САЛОВ

Янги ҳиндча ҳимоя

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kf3 Cb4 + 4. Kbd2 d5 5. Фа4 +Кс6 6. а3 С: d2 + 7. С: d2 Ke4 8. Фс2.

Бу вариант кейинги вақтларда беш карра жаҳон шахмат маликаси Нона Гаприндашвили партияларида учраб турарди. Голландиялик гроссмейстер аёллар ижодига ҳам эътибор берган кўринади.

8... а5 9. e3 g—g 10. Cd3 f5 11. O—O a4. 12 Cb4! Лf6 13. Ke5 Cd7. 14. f3. Kg5 15. Лac1 Kf7 16. f4 Ce8 17. Ce1!

Бу фил ҳамма нарсага улгураяпти — иккала қанотни ҳам нишонга олиб турибди.

17... Лh6 18. cd Ф:d5 19. Ce2 Kf:e5 20. de.

Энди h6 даги қора рух буткул бир чеккада қолиб кетади.

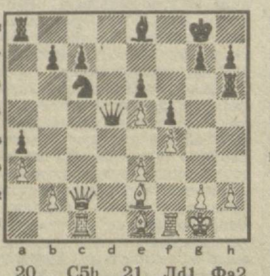

20... С5h 21. Лd1 Фа2 22. C:h5 Л:h5 23. Лd7 Лс8 24. Лf2 Фb3 25. Ф:b3 аб 26. Лfd2 Kpf8 27. Л2 d3 Ke7 28. Cb4!

Бу ҳар жойда ҳозиру нозир филнинг маневрлари «темирчининг басқони»га ўхшайди!

28... c5 29. Лd8 + Л:d8 30. Л:d8 + Kpf7 31. C:c5 Kd5 32. Лd7 + Kpe8 33. Л:b7 g5 34. g3 gf 35. ef Kpd8 Cf8 Kpe8 37. Cg7.

Қораларга юрадиган нарса қолмайди, ҳисоби.

Шундай қилиб 3,5:2,5 ҳисобида Саловни ютиб чиққан тажрибали гроссмейстер чорак финалга йўлланма олди.

Кўпдан бери жаҳоннинг учинчи шахматчиси бўлиб келаётган Ян Тимман 1951 йилда туғилган. Голландиянинг кўп карра чемпиони, «Аср матчи» (Лондон, 1984) иштирокчиси. Бугойно (1984), Вейк-ан-Зес (1985), Загреб (1985), Тилбург (1987) да ўтказилган энг нуфузли халқаро турнирлар ғолиби. Мониелье (Франция, 1985)даги тож талабгорлари турнирида тўртинчи бўлган эди.

Бу галги жаҳон биринчилиги туркум мусобақаларининг чорак финалида у энг тажрибали иштирокчи Лайош Портиш билан учрашади. Кейинги ҳикоямиз шу венгериялик шахматчи ҳақида бўлади.

«КОНКУРС-88». Ўн иккинчи топшириқ.

МАСАЛА. Тўрт юришда мот.

ФУТБОЛ:

БИРИНЧИ ЎЙИН — МАҒЛУБИЯТ

Биринчи лига коллективлари ҳам футбол мавсумини бошлашди. Республика пойтахтининг йирик спорт маскани — «Пахтакор» стадионида чемпионатнинг дастлабки учрашувларидан бири ўтказилди. Пахтакорчилар Волгограднинг «Ротор» коллективини қабул қилишди. Афсуски, мавсум бошида футболчиларимизнинг омадлари юришмади. Стадион тўла мухлислар учрашувдан қониқиш ҳосил қилмадилар. Майдон эгаларининг ўйинлари қовушмай турди. Қанотдан ҳужумга ўтишлар кўзга ташланмади. Тўпни ўзаро аниқ оширишлар билан овора бўлиб, қимматли вақт бой берилди. Танаффусгача пахтакорчиларнинг «Ротор» дарвозасига бор йўғи икки марта хавф солишлари, тўпни тўсинга тегиб қайтиши ҳам шундан далолат.

Ўйиннинг иккинчи қисмидаги уринишлар ҳам зое кетди. Волгоградликлар ҳимояланишни ўрнига қўйиб, қарши ҳужумга ўтиб туришди. Бу ўз самарасини берди. 73-минутда А. Никитин ҳисобни очди. Майдон эгаларининг ҳисобни тенглаштириш учун ҳаракатлари самарасиз қолди. Шундай қилиб, пахтакорчилар мавсум бошидаёқ қимматли очколар йўқотишди. Душанбанинг «Помир» футболчилари эса Ростов-Дон армиячиларини қабул қилиб, дарвозага тўртта тўп киритишди. Улар биринчи ўйинда «Ротор»ни 3:1 ҳисобида доғда қолдиришган эди.

Қолган ўйинларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Заря» — «Динамо» (Ст.) — 0:2, «Ростсельмаш» — Спартак» — 3:1, «Динамо» (Бт) — «Кузбасс» — 0:1, «Гурия» — ЦСКА — 1:2, «Металлург» — «Звезда» — 0:0, «Колос» — «Геолог» — 2:0, «Котайк» — «Карпати» — 3:2, «Кубань» — «Даугава» — 1:1.

ПОЛИКЛИНИКА ИШГА ТУШДИ

✦ Янгийўл районида 12 та шифохона, 55 та фельдшерлик-акушерлик пунктлари ишлаб турибди. Яқинда бўшаб қолган район ижроия комитети маъмурий биноси район соғлиқни сақлаш бўлими ихтиёрига берилди.

«Гулбаҳор» поселкасидаги илгариги район партия комитетининг биноси эса поликлиника учун ажратиб берилди. Мазкур поликлиника «Гулбаҳор» поселка Совети, Калинин қишлоқ Совети, «Янгийўл» совхозининг айрим участкалари ҳамда бошқа ташкилотлар ишчи-хизматчиларига медицина хизмати кўрсатади. У бир кунда 300 кишини қабул қилиши мумкин. Поликлиникада терапия, кардиология, хирургия, невропотология, урология, окулист ва бошқа кабинетлар мавжуд.

Районда шу билан медицина муассасаларининг сони яна биттага кўпайди.

Т. ЮСУПОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР ОМОНАТ КАССАЛАРИГА

ОМОНАТ КАССАЛАРИДАГИ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА 1988 ЙИЛ 6 АПРЕЛДА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎЙНАЛГАН
91-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ
РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларидаги ютуқли омонатларнинг қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди.

Счёт номерлари	Ютуқ миқдори (омонатнинг ўртача суммасига процент ҳисобида).
А-036	25
А-061	25
А-083	25
А-148	25
А-162	25
А-218	25
А-254	25
А-285	25
А-323	100
А-377	100
А-406	25
А-465	25
А-486	50
А-527	25
А-569	25
А-635	25
А-668	200
А-683	25
А-748	25
А-786	25
А-817	25
А-847	50
А-896	25
А-944	25
А-994	25

Счётлар сони 1000 тадан кўп бўлган омонат кассаларидаги кейинги барча мингликда ҳисобга кирувчи биринчи мингликдагига ўхшаб айнан ўша счёт номерларига ютуқлар чиқди, яъни А-036, А-1036, А-2036 ва ҳоказо, А-061, А-1061, А-2061 ва ҳоказо счётлар ютган ҳисобланади.

Тираж комиссиясининг раиси — Киров район Совети ижроия комитетининг раиси
Р. Ҳ. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Комиссиянинг масъул секретари —
М. Х. ЙЎЛДОШЕВА,

ОМОНАТ КАССАЛАРИДАГИ ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР БЎЙИЧА 1988 ЙИЛ 6 АПРЕЛДА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎЙНАЛГАН
9-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ
РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларидаги пул-буюм ютуқли омонатлар бўйича қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди.

Счёт номерлари	Ютуқ миқдори (омонатнинг ўртача суммасига процент ҳисобида).
В-019	25
В-060	25
В-102	100
В-127	25
В-171	25
В-214	25
В-251	25
В-292	25
В-353	25
В-395	50
В-407	25
В-471	25
В-519	25
В-524	25
В-583	25
В-627	25
В-669	50
В-684	25
В-720	100
В-774	25
В-804	25
В-844	25
В-880	200
В-945	25
В-979	25

Счётлар сони 1000 тадан кўп бўлган омонат кассаларидаги кейинги барча мингликларда ҳисобга кирувчи биринчи мингликдагига ўхшаб айнан ўша счёт номерларига ютуқлар чиқди, яъни В-019, В-1019, В-2019 ва ҳоказо, В-060, В-1060, В-2060 , В-3060 ва ҳоказо счётлар ютган ҳисобланади.

Тираж комиссиясининг раиси
Киров район Совети ижроия комитетининг раиси
Р. Ҳ. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Комиссиянинг масъул секретари —
М. Х. ЙЎЛДОШЕВА.

Очиқчасига гаплашайлик

ТАЪҚИБ

ёки бош зоотехникнинг бошига тушган савдолар

Ариза: 1983 йилда «Ленинизм» колхози касаба союз комитети раиси эдим. Колхоз раиси И. Шерғозиев чақириб, «ишни топширинг» деди. Фермага ўтиб ишлашим керак экан. Колхозда иккита ферма бор эди. Биттасини мен, иккинчисини С. Раҳимов деган киши бошқариб турди. Зоотехник менга баъзи «ўйин»ларни таклиф қилди, кўнмадим. Шундан кейин ишим юришмай қолди. Охири фермада ишламасликка қарор қилдим. Кейинги раис Ж. Муҳаммадиевга бор гапни айтдим. Сўнг даштдан ер олиб деҳқончилик қилдим. Бу орада колхозга Б. Наврўзов раис бўлди. 1986 йил июль ойида мени правление мажлисига чақириб, чорвачиликни тартибга соласан, дейишди. Ёрдам бериш ҳақида жуда кўп ваъдалар қилишди.

Фермага келсам 140 тонна атрофида хашак, 80 тонна сенаж бор экан, холос. Маълумотларда бу икки баробар қилиб кўрсатилган. Бош зоотехник сифатида камчиликларни бартараф этиш йўлларини қидирдим. Июль ойида колхознинг ярим йиллик ҳисобот йиғилиши бўлди. РАПО раиси А. Раҳмонов ҳам қатнашди. Мен бор гапни ўртага солдим. Аммо натижаси бўлмади. Танқид таъқибга учради.

Ўйлаб-ўйлаб райкомга мурожаат қилдим. Колхоз чорваси қишловга бундай тайёргарлик билан кира олмаслиги сабаблари ва аҳволни тузатиш ҳақидаги таклифларимни хатга тушириб район партия комитети биринчи секретари У. Тамиқаевга учрадим. Агар сув ажратиб беришса, қишга етарли хашак жамғариш ниятимни айтдим. Райижроком раисига учрайсиз, деди у.

«Чиройлигина қилиб ёзилган хатингизни олдим», — дея кесатди райижроком раиси. Лекин сув ажратди. Мен ҳам сўзимнинг устидан чиқдим. Етарли ем-хашак жамғарилди. Шу орада рацион тузиш учун молларни санасам 24-формага тўғри келмайди. Ферма мудири Тўйчи Очилов, моллар ўлгани ҳақида ҳужжатим бор, лекин ҳисобдан чиқмаган, деди. Қўрқиб кетдим...

Рапорт: Илгари фермада ҳисоб-китоб чалкашлигини сиз, ўртоқ Б. Наврўзовга ёзма равишда хабар қилгандим. Шу асосда ферма мудири Т. Очилов ишдан олинди. Лекин тафтиш комиссияси раиси ва чорва бухгалтерига қанча мурожаат қилишимга қарамай ҳисоб-китобни аниқлаштирмаяпти.

Ўртоқ Наврўзов, нега 24-формада 758 бош қорамол кўрсатилган-у, Очилов Тўйчи янги мудир Ҳакимов Юсуфга 558 бош топширяпти. Мен бунинг сабабини тушунмаяпман. Қолган икки юз бош молнинг ҳужжати қани? Колхоз бухгалтерияси, ревком раиси Шамсиев бу саволимга жавоб бермаяпти. Муаммони ҳал этиб, аниқлик киритишни сиздан илтимос қиламан.

Билдириш хати: Мен фермадаги аҳвол ҳақида ўртоқ Наврўзовга ёзма равишда хабар қилгандим. Оғзаки мурожаатларимга жавоб ололмаганим сингари бу сафар ҳам талабим инобатга ўтмади. Шу сабабдан буни партия комитетига, сиз ўртоқ Раҳимовга билдириб қўймоқчиман. Фермага Ҳакимов Юсуфни мудир қилиб қўйдингизлар. У уч ойдан бери бетоб. Ветврач ҳам келмаяпти. Сут-товар фермасида рўйхатдаги 270 бош сигирдан 195 боши бор. Паррандачиликда эса 900 бош товуқдан 160 таси қолган. Нега бизда йўқ нарсалар юқори ташкилотлар ҳужжатларида бор? Ўртоқ М. С. Горбачевнинг нутқини ўқиб, партия комитетига мурожаат қиляпман. Бу масалада менга коммунистларча жавоб берсангиз. **9 февраль, 1987 йил.**

Талабнома: колхоз правлениеси раиси Б. Наврўзов, партия комитети секретари А. Раҳимовга.

Мен сизлар билан ишлаб ҳеч нарсага тушунмаяпман. Қайта қуриш қани? Нега сигирлар сони кам, сут плани эса 270 та сигир ҳисобига белгиланган? Чорвадорлар шароити ҳақида гапириб чарчадим. Штат бўйича 36 киши ишлаши керак. Ҳозир эса 13 киши ишлаяпти. Нима қилишни билмай қолдим. Бунинг устига наслчилик зоотехнигини бедага қоровул, ассеминаторни рожга коровул қилиб қўйибсизлар. Ферма веттехниги икки ойдан бери қорасини кўрсатмайди. Нега чорвачиликни бу қадар хор қиляпмиз? **28.05.87.**

Ариза: оғзаки мурожаатларим кор қилмагач, ана шундай ҳужжатлар қилишга мажбур бўлганман. Чунки бу бепарволикдан жиноятнинг ҳиди келаётганди. Мен дастлаб фермага ёш мутахассис Мусаев Ғофурни таклиф қилдим. Лекин раис райкомнинг биринчи секретари У. Тамиқаевнинг қариндоши Юсуф Ҳакимовни қўйди. У арақхўрликка берилган. Уни арақ йиқитди. Касал бўлиб тўрт ой даволанди. Ўрнига отаси Нарзулла Ҳакимовни қўйишди. Аввал отаси, кейин ўғли менинг айтганимни қилишмади. Умуман мен колхозда кераксиз одамга айландим. Ниҳоят колхозга ревизия келди.

Справка: Пайариқ район партия комитетининг 1987 йил 25 июнь кунги бюро мажлисида «Ленинизм» колхозида молия-хўжалик ишларининг қўпол равишда бузилиши ва қўшиб ёзиш фактлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Ревизияда 1986 йилда собиқ ферма мудири Очилов Тўйчи ҳисоботидаги моллардан 97 бош (81 минг 997 сўмлик) мол камомади аниқланган. Бу камчиликларни билган ҳолда колхоз правлениеси раиси Б. Наврўзов, бош бухгалтер Қ. Даминов ва тафтиш комиссияси раиси Ж. Шамсиевлар ўз вақтида чора кўришмаган. Шунингдек, кассадан ҳам 107252 сўм камомад аниқланган. Натижада, Б. Наврўзов, Қ. Даминовлар партиядан ўчирилиб, ишдан бўшатилган. Партком секретари Абдурасул Раҳимовга қаттиқ виговор берилган. Ушбу масала юзасидан ҳужжатлар жиноят-қидирув органларига оширилган.

Ариза: 1987 йил 21 июнь куни колхознинг ярим йиллик ҳисобот йиғилиши бўлди. Район партия комитети биринчи секретари У. Тамиқаев, райижроком раиси С. Қаршиев, РАПО раиси А. Раҳмонов ва район ташкилотлари раҳбарлари қатнашишди. Колхоз раислигига илгари пахта пунктида ишлаган, «Таржимаи ҳоли» одамлар назарида бошқа, аслида бошқа бўлган Ражаб Қулунов сайланди. У илгари ҳам шу колхозда ишлаган эди — раис бўлиб.

Шу куни ревизор Саидмусо Ҳамидов колхоз раиси Б. Наврўзов ва бош бухгалтерни ишдан бўшатишни таклиф қилди. Кейин мени 22 бош бузоқни ҳужжатга киритмаган, планни бажармаган, бўшатилсин, деди. Мен гапириш учун қўл кўтаргандим. Райкомнинг биринчи секретари, йиғилишни ёпинг, деб буюрди. Ревизияга ёрдам берганим учун шундай қилишди.

Билдириш хати: Мен, колхоз чорва бухгалтери Рустамов Нуртулла июль ойидан бошлаб бухгалтер бўлганлигим учун шу ойда 24-форма учун оғзаки ҳисоб бериб юборганман. Август ойи ўтиши билан ҳам ферма мудири июль ойи ҳужжатларини топширмаган. Бу ҳақда мен колхоз правлениесига хабар қилганман.

Ариза: ишдан бўшатишгач, райкомнинг биринчи секретарига учрашдим. Қариндошларингиз сизга нотўғри маълумот берган, дедим. Ўзим ҳақ эканлигимни исботладим. Чунки ўша 22 та бузоқни мен статистика маълумотига киритганман. Буни юқоридаги билдириш хати исботлайди. Хуллас, масала райижрокомда муҳокама қилинди. Мени айбсиз деб топишди. Раисга: «Одамларни тўплаб, бор гапни тушунтиринг», — дейишди. Мен эртасидан бошлаб ҳеч нарса бўлмагандай ишлайвердим. Лекин ҳолим аввалгидан баттар бўлди. Тартиб ўрнатаман десам йўл беришмади. Ҳар куни муҳокама, ҳар куни, жазо.

21 сентябрь куни колхоз правлениесида сут-товар фермасидаги аҳвол муҳокама этилди. «Ўз ишига совуққонлик билан қараганлиги, контролни сусайтириб юборганлиги учун бош зоотехник охирги марта огоҳлантирилсин». Ана шундай хулосага келишди. Аслида муҳокамани мен ўзим талаб қилгандим.

Аҳволни қайта-қайта таҳлил этдим. Айбдорларни аниқлаб бердим. Ҳар гал танқид мушт бўлиб, зарба бўлиб ўзимга қайтди. Ниҳоят касал бўлиб қолдим. Мен ҳақимда кўп гаплар тарқатишди. Касалхонадан чиқиб келсам, уйдагилар: «Ўрнингизга Жўраев деган одамни қўйишди», — дейишди. Райкомга тўрт марта бордим, қабул қилишмади. Кўп овора бўлиб, биринчи секретарга учрашдим. У райижроком раисига юборди. Сансалорлик инсонни хўрлар экан. Шу кунларда айбим нима эканлигини билмай эзиляпман.

Район ижроия комитети раиси С. Қаршиев келиб 1 декабрь куни правление мажлисини чақиртирди. Ферма мудири Ҳакимовни ишдан бўшатишди. Мени ҳам «вазифасидан озод этилсин» деб қарор чиқаришди. Менинг ҳақиқат учун, адолат учун, тартиб-интизом учун курашимга шу зайл нуқта қўйилди. Бу нуқта ўта адолатсизлик нуқтасидир! Айтинг, шу аҳволда қайта қуришни амалга ошириш мумкинми? Чорвачиликдаги аҳволни тузатиш ҳақидаги кўплаб таклифларим ёзилган қоғозлар раиснинг сейфида сарғаймоқда. Улар мени «қўлсиз», «оёқсиз» қилиб қўйишганди, энди эса ҳаракатсиз қилиб қўйишди. Бу таъқибга ким одилона баҳо берар экин?!

Мухбир изоҳи: Пайариқ районидаги «Ленинизм» колхози бош зоотехниги (уни собиқ дея олмадик, чунки ҳақиқат тикланишига ишончимиз комил) Тиркаш Норқўзиев 21 сентябрь куни муҳокама қилиниб, сўнгги марта огоҳлантириш беришганини ёзади.

У фермада вазият оғирлашиб бораётганини колхоз раиси Ражаб Қулуновга айтишдан чарчагач, РАПО раиси А. Раҳимовга мурожаат қилган ва қуйидаги жавобни олган: «Сизнинг 1987 йил 14 сентябрь № 109 билдириш хатингиз асосида сут-товар фермаси бригадири Ҳакимов Юсуфнинг иш фаолиятини текширдик. Хатда ферма ходимларига август ойи меҳнат ҳақини бергани йўқ, ем-хашак сарфи ведомостлари ёзилмаган, чорвада пудратни ташкил қилмаяпти, молларнинг ҳамон ҳисоб-китоби йўқ. Ўлган молларни мутахассисларга кўрсатмасдан ветврачдан акт олади, дейилган. Текширишда фактлар тасдиқланди. Масала 21 сентябрь куни муҳокама қилинди». Район агросаноат бирлашмаси раисининг иқтисодий ишлар бўйича муовини К. Мардиев имзо чеккан бу хат зоотехникни қувғинга олишганини исботловчи далилдир. Ахир, 21 сентябрь куни худди унинг ўзини жазолашди-да. Танқидим мушт бўлиб қайтмоқда деганда у ўн чандон ҳақ эди.

Қўлимизда бош зоотехникнинг кўплаб талаблари ижросиз қолгани ҳақида ҳужжатлар бор. Қизиғи шундаки, уни ишдан бўшатишганда, яна тиклашганда умумий йиғилиш қарорлари чиқарилмаган. Бирданига текширув келиб қолса-чи, деган фикр уларни тўхтатиб турган. Чунки қувғин қилганимиз йўқ, дейишлари учун асос керак-да!

Колхоз правлениеси секретари вазифаси ҳам бош экономист Ш. Қодировга юкланган экан. У нега бундай қилишгани ҳақидаги саволимизга жавоб ўрнига кўзини мўлтиратиб раисга боқарди. Раис эса «баҳона топ, ўзинг» дегандек нигоҳини олиб қочади. Ниҳоят Ш. Қодиров қуйидаги баҳонани топди.

Тушунтириш хати: 1987 йил 21 июнь куни колхозчиларнинг умумий йиғилиши бўлиб, унда ревизия натижаси муҳокама қилинди. Ревизия натижасига асосан бош зоотехник Норқўзиев вазифасидан озод қилинган. 1987 йил 21 август куни бўлиб ўтган йиғилишда Норқўзиев Тиркаш бош зоотехниклик вазифасига қайта тикланган. Лекин иш кўплиги сабабли умумий йиғилиш қарорларини ёза олмадим, деб **Ш. Қодиров.**

Мухбир хулосаси: Тиркаш Норқўзиев ўн боланинг отаси. Адолат йўлидан юраман деб қоқилди. Тўғрироғи, унинг оёғидан чалишди. Биз шу иш билан шуғуллана бошлаганимиздан кейин уни 1 декабрь куни расмият учун бўшатишди. Аммо бир нарса уларнинг эътиборидан қочди. Бизнинг қўлимизда колхоз муҳри босилган Ш. Қодиров имзо чеккан справка борлигини унутишди. Унда шундай дейилади: «Жўлиев Носир 1987 йил 12 октябргача бригадир вазифасида ишлаган, 12 октябрь 1987 йилдан бошлаб бош зоотехник вазифасида ишлаяпти». Т. Норқўзиевнинг серияси 47076, номери 054737 бўлган касаллик варақаси эса 26 сентябрь куни очилган ва унда 1 ноябрдан ишга тушиши кўрсатилган. Хўш, бу далиллар таъқибдан дарак эмасми? Балки Т. Норқўзиев келишиб кетганда шу куйга тушмасмиди? Ахир, колхоз бош экономисти Шуҳрат Қодиров 1987 йил январь ойида партком мажлисида муҳокама қилинди. Правление мажлисида эса мансаби пасайтирилди. Орадан кўп ўтмай яна тикланди. Чунки раҳбарлар билан тил топиша олди. Менимча, худди ана шундай кишилар масъулиятли лавозимни эгаллаб турган жойларда қайта қуриш оғир келади.

Хўш, адолатни, ҳақиқатни ким тиклайди? Пайариқда бу саволимизга елка қисишди. Ҳа, ўзлари улаштирган таъқибга ўзлари қандай қилиб чек қўйишсин?! Балки, ушбу мақоладан кейин район раҳбарларида журъат топилар.

Ж. МАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

ВАСХНИЛ ЎРТА ОСИЁ БЎЛИМИ
Бутуниттифоқ «Союзхлопок» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори
ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

60 ёшдан ошмаган фан докторлари ва кандидатлари «Союзхлопок» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори лавозимига сайланиш ҳуқуқидан фойдалана оладилар.

Конкурсда қатнашиш учун бирлашма конкурс комиссиясига 1988 йил 15 апрелдан кечикмай қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим: кадрларни ҳисобга олиш шахсий варақаси, таржимаи ҳол, маълумот ҳақидаги ҳужжатларнинг нусхаси, иш жойидан характеристика, номзодлар кўрсатиш бўйича протоколлар ва уларнинг шахсий аризалари.

Мурожаат учун адрес: 700078, Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй.

●

ЎЗБЕКИСТОН ССР «ФАН» НАШРИЁТИ
нашриёт директори лавозимига
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда олий маълумотли ва шу соҳада камида 5 йиллик амалий тажрибага эга бўлган кишилар иштирок этишлари мумкин.

Конкурсда иштирок этувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа, таржимаи ҳол, маълумоти ҳақидаги ҳужжатдан нусха, сўнгги иш жойидан характеристика.

Конкурс муддати — 1 МАЙГАЧА.

Ҳужжатлар, конкурслар ҳақидаги Низомга мувофиқ, қуйидаги адресга жўнатилсин: 700000, Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 70-уй, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси илмий кадрлар бошқармаси.

Справкалар учун телефон: 33-59-46.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
10 АПРЕЛЬ СОАТ 17.00 да 1-ЛИГАНИНГ
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «АСК» (Ростов-Дон)
КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

Футбол

Танаффус пайтида спорт-буюм лотереяси ўйналади (серияларнинг номерлари — 8001 дан 10000 гача).

●

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Ҳинд филларида дунё бўйлаб» аттракционининг гастроллари (9/IV да 16, 19.00 да; 10/IV да 12, 15, 18.00 да).

Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги министрлиги ва ўрмон қоғоз ёғочсозлик саноати ишчилари касаба союзининг республика комитети ўрмон инспекцияси бошлиғи Е. Т. Усмоновга онаси

Бувиниса
НИЕЗОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент политехника институти ректорати, партия комитети ва касаба союз ташкилоти ҳамда Назарий механика кафедраси коллективи шу кафедра катта ўқитувчиси А. Қ. Ибрагимовга отаси

Қаюм
ИБРАГИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тинглаанг, томоша қилинг

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Гулшан» эстрада ансамблининг концерти. 9.40 — Болалар учун кўрсатув. 10.10 — Рус тили дарслари. 11.00 — Ҳужжатли фильм. 11.20 — СССР Давлат камер оркестрининг концерти. 12.00 — Социализм мамлакатларида. 12.30 — Мен тинчликка даъват қиламан. 13.20 — Уй қурилмоқда. Бадиий фильм. 14.30 — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 15.30 — Дунё воқеалари. 15.50 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 16.20 — Икковлашиб биз қандай ижод қиламиз. 17.25 — Ҳайкалтарош Анна Голубкина. 18.25 — Мультфильмлар. 18.50 — Янгра, гармонь! 19.20 — Ҳужжатли фильм. 21.15 — Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — Қўғирчоқ театр олами. 2-кўрсатув. 23.00 — «Ҳалок бўлган кемалар ороли». Бадиий фильм.

МТ-II. 8.30 — Гимнастика. 8.45 — Истиқбол. 9.35 — Здоровье. 10.20 — Ҳайвонот оламида. 11.25 — Қайта қуриш ва ҳуқуқ. 11.45 Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 13.05 — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 13.35 — Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг. 15.15 — «Махфий фарватер». Бадиий фильм, 1 ва 2 серия-лар. 17.25 — Берлинда меҳмонда. 17.50 — Физкультура-спорт. 19.20 — Э. Москвитина чалади. 19.30 — Реклама. 19.40 — Баскетбол. Хотин-қизлар. 20.20 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.35 — Спорт программаси. 21.20 — Қайта қуриш прожектори. 21.30 — Время. 20.00 — Футбол. «Шахтер» — «Спартак». 22.50 — К. Ваншенкин. Ўзлигингни излаб. 00.20 — Янгиликлар. 00.30 Қиличбозлик. Халқаро мусобақалар.

9 АПРЕЛЬ, ШАНБА.

УзТВ-I. 8.00 — «Ассалому алайкум». 9.30 — Касаба союзлари: янгиланиш сари қадам 10.20 — Мультфильм. 10.40 — А. П. Чехов. «Зўраки трагик». Теленовелла. 11.20 — Ҳужжатли экран. 12.20 — «Нотаниш меросхўр» Бадиий фильм. 13.45 — Ҳужжатли фильм. 14.00 — Концерт. 14.40 — Ёшлик. 15.20 — «Оқ бўрон». 15.45 — Техника ижодиёти мактаби. 16.10 — И. Гайдн. Торли квартет. 16.30 — Хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш йўлидан. 17.00 — Театр ва замон. 18.05 — Комсомол прожектори. 18.20 — «Мирзо Улугбек». 18.30 — Тенгдош. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Ёшлик. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ёшлик (давоми). 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — Мусиқа жавони. 23.10 — Телефильм.

УзТВ-II. Фрунзе. 18.30 — Хабар қиламиз, кўрсатамиз, шарҳлаймиз. 20.00 — Мезгил. 20.30 — Телефильм. 20.50 — Олий мактабда қайта қуриш. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — «Бўлмаган нарса ҳақида» Бадиий фильм.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Танишинг: янги овозлар. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Ёшлик. 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.30 — «Сабо» вокал-чолғу ансамбли ижро этади. 12.50 — Шеърий лаҳзалар. 13.00 — Ўзбекистон чорвадори. 13.30 — Хатларингизни ўқиб. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.30 — Қувноқ танаффус. 16.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 17.00 — Бухоро область Қоракўл район меҳнаткашлари билан ижодий учрашув. 18.15 — Фан уфқлари. 18.30 — Америка хонандаси П. Робсон туғилган кунининг 90 йиллигига. 19.20 — Ёшлик. 19.50 — Халқаро кундалик. 21.10 — Шанба оқшомида 22.45 — Таниш қўшиқлар. 23.00 — Оқшом тўлқинларида.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

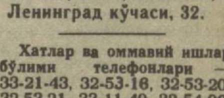

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.